

Årsnyt 2017

Vi giver overblikket

November 2017

Udgiver: PwC
Ekspedition: Strandvejen 44, 2900 Hellerup
Bestilling: www.pwc.dk
Produktion: Antistandard

Denne publikation udgør ikke og kan ikke erstatte professionel rådgivning. PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab påtager sig intet ansvar for tab, nogen måtte lide som følge af handlinger eller undladelser baseret på publikationens indhold, ligesom PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab ikke påtager sig ansvar for indholdsmæssige fejl og mangler.

© 2017 PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab.

Alle rettigheder forbeholdes. I dette dokument refererer "PwC" til PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, som er et medlemsfirma af PricewaterhouseCoopers International Limited, hvor hver enkelt virksomhed er en særskilt juridisk enhed.

Indhold

Forord

Årsregnskabsloven

Mindre ændringer til ÅRL og forskelle mellem ÅRL, IFRS 15 og IFRS 16	6
Præciseringer og fortolkninger af ÅRL	8
Virksomhedssammenslutninger: Ny vejledning på vej	13
Digital indberetning af årsrapporter og frister for indberetning	16

IFRS

Nye og ændrede IFRS/IAS standarder fra ultimo 2017	18
Tid til implementering af nye standarder	22
Udvalgte afgørelser i regnskabskontROLSager i 2017	24
De europæiske børsmyndigheders prioriteringer for regnskabskontrollen for 2017-årsrapporterne	27
Alternative Performance Measures	30

Børsforhold

Nye "Anbefalinger for god Selskabsledelse" er på vej	32
Ny prospektforordning	37

CSR og ESG

Erfaringer med redegørelse for samfundsansvar og præciseringer vedrørende redegørelse om det underrepræsenterede køn	38
Environment, Social og Governance (ESG)	40

Fonde

Nyt om fonde	42
--------------------	----

Andre forhold

Nyt register for reelle ejere – Næsten alle virksomhedstyper skal nu registrere sine reelle ejere	46
Værdien af årsrapporten	48

PwC tjeklister og modelregnskaber

Modelregnskaber og tjeklister efter årsregnskabsloven og IFRS	50
---	----

Regnskabskonferencerne 2018

Tilmelding til Regnskabskonferencerne 2018	51
--	----

Links og publikationer

Få ekstra værdi med PwC's app	52
-------------------------------------	----

Som kunde i PwC er der meget at hente

Inspiration. Viden. Netværk.	53
-----------------------------------	----

Specialisterne

Kontakt en af vores eksperter i Assurance & Accounting Services	54
---	----

Ét år er gået – og vanen tro byder vi velkommen til en ny udgave af Årsnyt!

I Årsnyt 2017 har vi samlet de vigtigste nyheder inden for årsregnskabsloven, internationale regnskabsstandarde (IFRS), selskabsret og fondsret – alt sammen med henblik på, at du kan være bedst muligt forberedt på den kommende regnskabsaflæggelse for 2017. I indholdsfortegnelsen kan du få et overblik over, hvad vi har med i år.

For de virksomheder, der aflægger årsrapport efter årsregnskabsloven, vil det være et forholdsvis "roligt" år i forbindelse med aflæggelsen af 2017-årsrapporten – i hvert fald i forhold til nye regler. Det skyldes, at de meget betydelige ændringer af årsregnskabsloven havde virkning for årsrapporten 2016, og siden da har der kun været en enkelt mindre ændring.

I de virksomheder, der aflægger årsrapport efter IFRS, er regnskabsåret 2017 "stilhed før stormen". Med virkning for 2018-regnskabsåret skal IFRS 9 om finansielle instrumenter og IFRS 15 om indregning af indtægter implementeres. Det er begge krævende – og teknisk komplicerede – standarder. Her skal vi samtidig gøre opmærksom på IFRS's oplysningskrav om at beskrive den forventede effekt af implementeringen af standarderne – allerede i årsrapporten for 2017.

Med virkning fra 2019 skal IFRS 16 om leasing implementeres. Det vurderes at være den standard, der medfører de største effekter på resultat og balance nogensinde i forbindelse med implementering af en ny standard. Mange virksomheder er godt i gang – PwC har her udviklet et leasing tool, der kan anvendes til at simulere effekten af IFRS 16.

Som vanligt har vi i Årsnyt samlet en oversigt over tjeklister og modelregnskaber til anvendelse i forbindelse med udarbejdelse af årsrapporten for 2017. Disse kan hjælpe med at sikre overholdelsen af nye og eksisterende krav, både i forhold til årsregnskabsloven og IFRS.

Vi håber, at du får fornøjelse og gavn af Årsnyt 2017!

Du er naturligvis altid velkommen til at kontakte din PwC-revisor eller os med spørgsmål eller kommentarer.

Henrik Steffensen
hns@pwc.dk

Årsregnskabsloven

Mindre ændringer til ÅRL og forskelle mellem ÅRL, IFRS 15 og IFRS 16

Af Rasmus Risager Eriksen

Mindre ændringer til ÅRL

Der blev foretaget en enkelt ændring til årsregnskabsloven med lov nr. 1547 af 13. december 2016. Ændringerne trådte i kraft 1. januar 2017.

For virksomheder i regnskabsklasse C og D skal der for hver dattervirksomhed eller associeret virksomhed oplyses, hvor stor andel virksomheder ejer samt størrelsen af egenkapital og resultat i seneste godkendte årsrapport.

I forbindelse med ændringen af årsregnskabsloven i 2015 blev undtagelsesbestemmelserne i nedenstående skema punkt 2 og 3 ophævet. Det ville i praksis betyde, at mange virksomheder derfor ikke kunne undlade oplysninger om egenkapital og resultat af de ejede virksomheder.

Mange virksomheder har derfor fundet det særdeles byrdefuldt at skulle give oplysninger om egenkapital og resultat for alle datter- og associerede virksomheder, hvorfor der blev stillet forslag til at rulle lovændringerne tilbage. Denne ændring blev gennemført ved lov nr. 1547 af 13. december 2016. Det betyder, at virksomheder fortsat

kan undlade at give oplysninger om resultat og egenkapital i dattervirksomheder og associerede virksomheder, hvis disse indgår ved konsolidering i koncernregnskabet eller indregnes til indre værdi.

Imidlertid skal oplysningerne fortsat gives for mellemholdingselskaber i regnskabsklasse C, der ikke selv udarbejder koncernregnskab og indregner kapitalandele til kostpris. Med de nye regler for opgørelse af størrelsesgrænserne i årsregnskabsloven er flere mellemholdingselskaber nu at anse som klasse C-virksomheder.

Forskel mellem IFRS 15 og ÅRL

Erhvervsstyrelsen har udtalt, at IFRS 15 "Revenue from Contracts with Customers" kan anvendes som fortolkningsbidrag under årsregnskabsloven. Det betyder, at virksomheder frit kan vælge at anvende årsregnskabslovens regler eller IFRS 15. Der vælges enten årsregnskabsloven eller IFRS 15 med de fordele og ulemper, som standarderne hver især indeholder. Vi har derfor udarbejdet oversigten på næste side over forskellene i indregning og måling mellem årsregnskabsloven og IFRS 15.

Tidligere var det muligt at undlade oplysninger om årets resultat og egenkapital, såfremt et af følgende kriterier var opfyldt:

1

Den pågældende dattervirksomhed eller associerede virksomhed ikke er forpligtet til at offentliggøre årsrapport, og virksomheden ejer mindre end 50 % af egenkapitalen.

2

Den pågældende dattervirksomheds eller associerede virksomheds regnskab indgår ved konsolidering i virksomhedens koncernregnskab.

3

Virksomheden indregner kapitalandele i den pågældende dattervirksomhed eller associerede virksomhed til dennes regnskabsmæssige indre værdi.

IFRS 15

Konflikt

ÅRL

Efter IFRS 15 må der udelukkende tages hensyn til variable vederlag, hvis det anses som højst sandsynligt ("highly probable"), at disse ikke skal tilbageføres på et senere tidspunkt.

Efter ÅRL skal der tages hensyn til variable vederlag, hvis disse anses som sandsynlige ("probable").

Forskelle som kan undgås ved valg

Efter IFRS 15 indregnes indtægter henover en periode, hvis der er tale om løbende levering af services eller løbende overførsel af et fysisk aktiv. Endvidere indregnes indtægter løbende, hvis der leveres et aktiv, som ikke har alternative brugsmuligheder, og hvor der samtidig er ret til vederlag i forhold til udført arbejde.

Efter ÅRL antages, at der er mulighed for at benytte modellen i IFRS 15. Alternativt kan følges regler svarende til IAS 11/18.

Efter IAS 11 indregnes entrepriseaftaler efter produktionsmetoden i takt med arbejdets udførelse, såfremt der er tale om et specialfremstillet (fysisk) aktiv, uanset om der er ret til vederlag i forhold til udført arbejde.

Efter IFRS 15 skal det samlede vederlag i en kontrakt fordeles i forhold til de relative dagsværdier af de enkelte leveringsforpligtelser.

Efter ÅRL er der mulighed for at benytte modellen i IFRS 15. Alternativt kan anvendes en model, hvor vederlaget fordeles, så der fx henføres en andel af fortjenesten til hver leveringsforpligtelse.

Efter IFRS 15 skal returretigheder indregnes som en udskydelse af den tilhørende omsætning som et passiv, og kostprisen på de varer, der forventes returneret, som et aktiv (en periodeafgrænsningspost).

Efter ÅRL er der mulighed for at benytte modellen i IFRS 15. Alternativt kan anvendes en model, hvor de to poster i balancen indregnes som en nettopost.

Efter IFRS 15 skal et agent-/principalforhold vurderes efter de tre kriterier, der er opstillet i standarden, og som har til formål at vurdere, hvorvidt virksomheden har "kontrol" over varen eller serviceydelsen.

Efter ÅRL antages, at der er mulighed for at benytte modellen i IFRS 15. Det skyldes, at IFRS 15 synes at udtrykke substansen i transaktionen, jf. ÅRL § 13 om substans. Alternativt vil vurderingen af agent-/principalforhold kunne følge fem kriterier i IAS 18.

Efter IFRS 15 skal skatter og afgifter, der opkræves på vegne af en tredjemand, altid fragå omsætningen.

Efter ÅRL er der mulighed for at benytte modellen i IFRS 15. Alternativt kan anvendes en model, hvor mængdemæssige afgifter (punktavgifter) kan indgå i omsætningen.

Efter IFRS 15 skal licensindtægter indregnes henover licensperioden, såfremt der er tale om en "dynamisk" licens, mens indtægter vedrørende "statiske" licenser skal indregnes på salgstidspunktet.

Efter ÅRL har der ikke været nogen præcis praksis for, hvorledes licensindtægter indregnes.

Efter ÅRL er der mulighed for at benytte modellen i IFRS 15, jf. ÅRL § 13 om substans. Alternativt kan benyttes den praksis, der hidtil har været under IAS 18.

Forskel mellem IFRS 16 og ÅRL

EU har allerede taget stilling til, at IFRS 16 "Leasing" kan anvendes inden for rammerne af regnskabsdirektiverne. Erhvervsstyrelsen har imidlertid ikke taget endelig

stilling til, hvorvidt IFRS 16 kan anvendes under årsregnskabsloven, men der er flere argumenter, som taler for, at IFRS 16 kan anvendes under årsregnskabsloven.

IFRS 16 kræver indregning af alle leasingaftaler som akti-

ver og forpligtelser i balancen. Årsregnskabsloven kræver imidlertid kun indregning af finansielle leasingaftaler som aktiver og forpligtelser i balancen. Virksomheder i regnskabsklasse B kan dog fortsat undlade at indregne finansielle leasingaftaler i balancen.

Årsregnskabsloven

Præciseringer og fortolkninger af ÅRL

Af Rasmus Risager Eriksen

Årsregnskabsloven blev ændret med virkning for regnskabsår, der begynder 1. januar 2016 eller senere. De seneste to år har vist, at der i praksis har været en lang række spørgsmål.

Artiklen sætter fokus på udvalgte emner, som har givet anledning til praktiske udfordringer i forbindelse med implementering af ændringerne til årsregnskabsloven.

Resultatdisponering

Tidligere har det været et krav, at alle virksomheder skulle præsentere en resultatdisponering direkte i forlængelse af resultatopgørelsen.

Dette krav gælder fortsat for virksomheder i regnskabsklasse B, men virksomheder i regnskabsklasse C og D skal nu i stedet vise ledelsens forslag til beslutning om anvendelse af virksomhedens overskud eller dækning af underskud i noterne.

Resultatdisponeringen kan imidlertid fortsat vises i forlængelse af resultatopgørelsen for virksomheder i regnskabsklasse C og D, så længe oplysningerne tillige fremgår af noterne.

Reserve for udviklingsomkostninger – 'en efter skat reserve'

Store virksomheder skal ifølge årsregnskabsloven aktivere udviklingsomkostninger, hvis indregningskriterierne er opfyldt. For

virksomheder i regnskabsklasse B eller C-mellem kan det frivilligt vælges at aktivere udviklingsomkostninger.

Med ændringerne til årsregnskabsloven er det blevet et krav, at der opføres et beløb svarende til de aktiverede udviklingsomkostninger – korrigeret for udskudt skat – direkte i posten ”Reserve for udviklingsomkostninger” i egenkapitalen.

Modposten til reserven er en reduktion af virksomhedens frie reserver. Formålet med kravet er dermed at sidestille virksomheden med virksomheder, der omkostningsfører udviklingsomkostninger. Virksomhedens udbyttemuligheder påvirkes dermed ikke længere af, om der omkostningsføres eller aktiveres udviklingsomkostninger.

Årsregnskabsloven blev ændret med virkning for regnskabsår, der begynder 1. januar 2016 eller senere”

Det skal bemærkes, at det alene er udviklingsprojekter, som opføres for egen risiko og regning, hvor reserven for udviklingsomkostninger skal etableres. Det er uanset, om virksomheden selv eller en tredjepart forestår udviklingen. For tilkøbte udviklingsprojekter eller immaterielle aktiver skal der derimod ikke ske binding på reserven.

Kravet om egenkapitalreserven gælder udelukkende i selskabsregnskabet og dermed ikke i koncernregnskabet.

Udviklingsomkostninger giver skattefradrag på det tidspunkt, omkostningerne afholdes.

Aktiveres udviklingsomkostninger, får det den konsekvens, at der opstår et udskudt skattepassiv. Det er alene et beløb svarende til de aktiverede udviklingsomkostninger – korrigeret for udskudt skat – der skal bindes under reserven for udviklingsomkostninger.

Udviklingsprojekter og udskudte skatteaktiver

Lovændringen medførte nye oplysningskrav for både udviklingsprojekter og udskudte skatteaktiver.

Virksomheder i regnskabsklasse C og D skal oplyse om de særlige forudsætninger, der ligger til grund for indregning af udviklingsprojekter og udskudte skatteaktiver. Baggrunden herfor er, at disse typer aktiver ofte er baseret på væsentlige skøn og ledelsens subjektive vurderinger.

Udviklingsprojekter

I lovbemærkningerne er det anført, at der skal gives oplysninger om den forventede fremdrift i udviklingsprojekterne og det forventede marked for det udviklede produkt. Beskrivelsen kan eksempelvis indeholde en redegørelse af, hvornår udviklingsprojekterne forventes at være færdiggjort, særlige udfordringer i forbindelse med udviklingsprojektet mv.

Er der tale om udvikling af et nyt og uafprøvet produkt, er det vigtigt, at der redegøres for det forventede marked, herunder hvad virksomheden baserer sine forventninger på.

Der skal ikke gives en fuldstændig beskrivelse af alle virksomhedens udviklingsprojekter. Det er alene væsentlige udviklingsprojekter, der skal beskrives.

Skatteaktiver

Erhvervsstyrelsen har i forbindelse med regnskabskontrollen konstateret flere tilfælde af utilstrækkelig dokumentation for indregning af udskudte skatteaktiver.

Langt hen ad vejen er det denne dokumentation, der nu kræves beskrevet i regnskabet.

I lovbemærkningerne anføres, at der skal gives en beskrivelse af de faktorer, der særligt er lagt vægt på i forhold til, at aktivet kan udnyttes de kommende år. Det kan fx være en beskrivelse af:

- Effekterne ved en planlagt omstrukturering
- Forventet succes på nye markeder
- Salg af nye produkter
- Forventet vækst i salgsvolumen.

Oplysningerne anses for særligt relevante, hvis skatteaktivet er opstået ved generering af skattemæssige underskud. Beskrivelsen skal være objektiv og neutral og bør ligeledes indeholde en redegørelse af, hvor mange år skatteaktivet forventes udnyttet over.

Generelle overordnede beskrivelser er dermed ikke tilstrækkelige – beskrivelsen skal derfor være så virksomhedsspecifik som muligt og tage stilling til de konkrete udfordringer og muligheder, den enkelte virksomhed er underlagt.

Afskrivning på goodwill og udviklingsomkostninger

Tidligere skulle immaterielle aktiver afskrives over deres brugstid dog maksimalt 20 år. I dag er 20-års grænsen ophævet, hvorfor immaterielle aktiver skal afskrives over en længere periode end 20 år, hvis brugstiden er længere end 20 år.

For udviklingsomkostninger og goodwill kan det i visse tilfælde være meget vanskeligt at estimere den forventede brugstid. Kan brugstiden ikke skønnes pålideligt, skal den fastsættes til ti år. Bemærk at denne bestemmelse udelukkende gælder for disse typer af immaterielle aktiver.

I bemærkningerne til lovforslaget anføres, at det kun i meget sjældne situationer vil være tilfældet, at brugstiden ikke kan skønnes pålideligt. Derfor kan virksomheder med henvisning til loven ikke uden videre blot vælge at afskrive goodwill og udviklingsomkostninger over en tiårig periode.

Loven kræver, at virksomheden som minimum tager stilling til brugstiden. Det er især vigtigt i de situationer, hvor det pågældende immaterielle aktiv må forventes at have en kortere brugstid end ti år. Eksempelvis vil udviklingsprojekter ofte afskrives over en kortere periode end ti år.

Som et nyt oplysningskrav skal afskrivningsperioden på goodwill altid begrundes i regnskabets noter.

Oplysningskrav for afledte finansielle instrumenter

Med ændringerne til årsregnskabsloven blev der indført yderligere oplysningskrav for afledte finansielle instrumenter, som måles til dagsværdi. Der skal blandt andet oplyses om omfanget og karakteren af instrumenterne samt væsentlige betingelser, som kan få betydning for beløbet, tidspunktet og sikkerheden for fremtidige pengestrømme.

Der har været usikkerhed om, hvilke oplysninger, der som minimum skal præsenteres i regnskabet. Oplysningerne vil almindeligvis omfatte de væsentligste kontraktvilkår. For en valutaterminskontrakt kan det eksempelvis omfatte:

- Størrelsen af kontrakten
- Valutaen og den aftalte afregningskurs
- Kontraktens løbetid
- Modpartens betalingssevne
- Særlige forhold ved kontrakten.

Oplysningerne er som udgangspunkt oplysninger pr. finansielt instrument. Oplysninger for ensartede finansielle instrumenter kan imidlertid grupperes.

Formålet med oplysninger er, at regnskabsbrugeren kan vurdere de mulige risici og fordele, som instrumenterne indebærer for virksomheden.

Aktiver og forpligtelser målt til dagsværdi

For aktiver og forpligtelser målt til dagsværdi gælder særlige oplysningskrav. I forbindelse med ændringerne til årsregnskabsloven er det præciseret, hvilke oplysningskrav der gælder.

Årsregnskabsloven opererer med to typer af dagsværdireguleringer:

- 1** Opskrivning til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen
- 2** Opskrivning til dagsværdi med værdiregulering over egenkapitalen

Opskrivning til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen

Aktiver, der opskrives over resultatopgørelsen, kan fx være unoterede porteføljeaktier eller investeringsejendomme, altså aktiver der måles efter niveau 3 i IFRS dagsværdihierarkiet.

For denne type aktiver skal gives oplysninger om de værdiansættelsesteknikker og modeller, der er anvendt i forbindelse med dagsværdiopgørelsen af aktivet. Samtidig skal gives oplysninger om de centrale forudsætninger, som ligger til grund for værdiansættelsen.

For en investeringsejendom, hvor der anvendes en DCF-model, vil det eksempelvis være oplysninger om diskonteringsrente, forventet inflation, ændringer i huslejeniveau, tomgang mv. Oplysningerne skal hjælpe regnskabsbrugeren til at forstå, hvad der ligger til grund for værdiansættelsen, herunder eventuelle usikkerheder knyttet

til værdiansættelsen. Der er altså tale om væsentlige og omfattende oplysningskrav.

Opskrivning til dagsværdi med værdiregulering over egenkapitalen

Materielle anlægsaktiver og kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder kan frivilligt opskrives til dagsværdi. Derudover kan immaterielle anlægsaktiver opskrives, hvis aktiverne handles på et aktivt marked (fx CO₂-kvoter).

For denne type aktiver gælder kun få oplysningskrav. Der skal vises en afstemning mellem primo- og ultimosaldoen. Herunder skal den regnskabsmæssige værdi af aktiverne angives, som om aktivet hele tiden havde været indregnet efter kostprisprincippet, dvs. kostprisen minus afskrivninger. Derfor er det

”

Der har været tvivl om, hvordan ophørende aktiviteter skal præsenteres i regnskabet”

vigtigt at skelne mellem oplysningskrav for aktiver, som værdireguleres over resultatopgørelsen henholdsvis egenkapitalen.

Det er vigtigt at understrege, at når disse aktiver opskrives, skal der derfor ikke gives oplysninger om værdiansættelsesteknikker og modeller, herunder oplysninger om de centrale forudsætninger, der ligger til grund for dagsværdireguleringen.

Ophørende aktiviteter

Med de seneste ændringer til årsregnskabsloven blev det et krav, at virksomheder i regnskabsklasse C og D skal vise ophørende på en særskilt linje i resultatopgørelsen og balancen. Beløbene skal specificeres i noterne. Der har i den forbindelse været tvivl om, hvordan ophørende aktiviteter skal præsenteres i regnskabet.

Bestemmelsen i årsregnskabsloven er ikke klar vedrørende tilpasning af sammenligningstal ved præsensation af ophørende aktiviteter. Det er således muligt at undlade at tilpasse sammenligningstal. Det vil imidlertid også være acceptabelt at følge modellen i IFRS 5, hvorefter sammenligningstal i resultatopgørelsen og pengestrømsopgørelsen tilpasses. I noterne skal de ophørende aktiviteter desuden specificeres.

Loven tager ikke stilling til specificationsgraden, men det må forventes, at modellen efter IFRS 5 kan anvendes.

Det skal understreges, at når en aktivitet er ophørende på balancen eller er ophørt i løbet af regnskabsåret, skal resultatopgørelsens poster altid tilpasses for hele regnskabsåret.

Ifølge lovforarbejderne skal der så vidt muligt oplyses om følgende for den ophørende aktivitet:

- Nettoomsætning
- Årets resultat
- Anlægsaktiver
- Omsætningsaktiver.

Virksomheden bør dog overveje at specificere posterne yderligere, fx i produktions-, administrations- og distributionsomkostninger samt pengestrømme, men det kan ikke kræves.

En mellemstor virksomhed, som ikke viser nettoomsætningen i resultatopgørelsen, er ikke forpligtet til at vise nettoomsætningen i noterne.

Bogført værdi metoden

Det er nu muligt at anvende bogført værdi metoden i forbindelse med en koncernintern virksomhedssammenslutning. Metoden er ofte et attraktivt alternativ til sammenlægningsmetoden.

Bogført værdi metoden er en variation af sammenlægningsmetoden. Ved denne metode sker virksomhedssammenslutningen til de bogførte værdier på erhvervelstidspunktet, hvor sammenlægningsmetoden kræver tilpasning af hele årets tal og sammenligningstallene, som om virksomhederne altid havde været sammenlagt

Vedtages en fusion eller en spaltning med virkningstidspunkt fx 1. august, så er det de bogførte værdier på denne dato, der er

styrende for regnskabsaflæggelsen. Hvis der er tale om en fusion, spaltning eller stiftelse af et selskab, kan ledelsen dog frivilligt vælge, at transaktionen har regnskabsmæssig virkning for første dag i indeværende regnskabsår. Så forskellen til sammenlægningsmetoden er, at der ved anvendelse af bogført værdi metoden ikke skal tilpasses sammenligningstal, og det regnskabsmæssige virkningstidspunkt som udgangspunkt er på tidspunktet for gennemførsel af omstruktureringen.

Vi forventer, at bogført værdi metoden bliver mere almindelig fremadrettet, eftersom der undgås flere af de praktiske udfordringer, som opstår ved anvendelse af sammenlægningsmetoden tilbage i tid, herunder tilpasning af femårs oversigten.

Ulempen ved metoden er, at da virksomhedssammenslutningen anses som sket på erhvervels-tidspunktet, vises ikke omsætning og resultat for hele regnskabsåret, medmindre der er tale om en fusion eller spaltning, hvor den regnskabsmæssige virkning er fastsat med tilbagevirkende kraft til første dag i det indeværende regnskabsår. På

samme måde som ved sammenlægningsmetoden vil en kontant merpris i forbindelse med en koncernintern virksomhedsovertagelse desuden reducere selskabets frie reserver og dermed begrænse de fremtidige udbyttmuligheder.

Bogført værdi metoden kan som udgangspunkt bruges på alle koncerninterne virksomhedssammenslutninger med undtagelse af transaktionerne beskrevet i afsnittet "Koncernmetoden – særligt om lodrette og omvendt lodrette fusioner mv." nedenfor.

Koncernmetoden – særligt om lodrette og omvendt lodrette fusioner mv.

I de tilfælde, hvor en modervirksomhed fusionerer med en dattervirksomhed, er der tale om enten en lodret fusion, hvis modervirksomheden er det fortsættende selskab, eller en omvendt lodret fusion, hvis dattervirksomheden er det fortsættende selskab.

Disse typer af fusioner anses ikke for at være en virksomhedssam-

menslutning under årsregnskabsloven, men derimod snarere en økonomisk omorganisering. Det har den konsekvens, at reglerne om virksomhedssammenslutninger ikke finder anvendelse.

Den eneste mulighed for at behandle en lodret eller en omvendt lodret fusion er derfor at benytte koncernregnskabet værdier ("koncernmetoden"). Det betyder, at det er koncernværdierne inklusive goodwill, som videreføres i det fortsættende selskab. Derfor skal der heller ikke ske tilpasning af sammenligningstal til en periode før koncernetableringen.

Hvis det var muligt at foretage sammenlægningen med afsæt i virksomhedernes bogførte værdier, ville en eventuel goodwill i koncernregnskabet forsvinde, hvilket vil være misvisende. Det er således ikke muligt at erhverve en dattervirksomhed ved brug af overtagelsesmetoden, hvorefter goodwillen efterfølgende elimineres ved en lodret eller omvendt lodret fusion ved brug af sammenlægningsmetoden. Det har tidligere været krævet, hvis dattervirksomheden var den fortsættende virksomhed.

Virksomheds-sammenslutninger: Ny vejledning på vej

Af Rasmus Risager Eriksen

Vejledning om virksomheds-sammenslutninger

Årsregnskabsloven blev ændret med virkning for regnskabsår, der begynde 1. januar 2016 eller senere. Ændringerne betød bl.a. ændringer i visse af bestemmelserne om virksomhedssammenslutninger. Samtidig fremgik det af lovbemærkningerne, at Erhvervsstyrelsen senere ville udsende en vejledning om fortolkningen af lovens bestemmelser vedrørende virksomhedssammenslutninger. Disse fortolkninger har styrelsen tilkendegivet så vidt muligt vil følge reglerne i IFRS 3 "Business Combinations".

Det forventes nu, at vejledningen udsendes som en vejledende fortolkning af årsregnskabsloven. Denne er imidlertid ikke udsendt endnu, men forventes udsendt i 2018.

Erhvervsstyrelsen har oplyst, at vejledningen alene vil have fremadrettet virkning. Derfor er det kun virksomhedssammenslutninger, der gennemføres efter vejledningens offentliggørelse, som forventes påvirket. Allerede gennemførte virksomhedssammenslutninger forventes derfor ikke at skulle tilpasses de nye regler.

Nedenfor har vi beskrevet de væsentligste ændringer, som vi forventer bliver implementeret

med vejledningen. Da vejledningen endnu ikke er færdiggjort fra styrelsens side, er gennemgangen alene et udtryk for vores forventninger til, hvilke regler der ændres. Vi skal således gøre opmærksom på, at der kan komme væsentlige ændringer til den endelige vejledning.

Det skal understreges, at flere af områderne ændrer grundlæggende på den hidtidige forståelse af lovens enkeltbestemmelser. Det kan derfor ikke udelukkes, at fortolkningen forudsætter, at loven justeres endnu engang for at kunne rumme fortolkningerne.

Trinvisse overtagelser, hvor der opnås kontrol – regulering til dagsværdi

Hvis en virksomhed overtager en ikke-kontrollerende ejerandel og på et senere tidspunkt erhverver yderligere ejerandele, så der derved opnår kontrol over virksomheden, er der tale om en trinvis overtagelse.

Hidtil har det ikke været muligt at regulere værdien af de eksisterende kapitalandele ("step up gevinst").

Det forventes, at en trinvis overtagelse fremadrettet skal behandles i overensstemmelse med reglerne i IFRS 3. Det betyder, at kapitalandele, der blev erhvervet, før kontrollen blev etableret, skal værdireguleres til dagsværdi over

resultatopgørelsen på det tidspunkt, hvor der opnås kontrol over virksomheden.

Transaktionsomkostninger ved køb af dattervirksomhed

Hidtil har transaktionsomkostninger i forbindelse med køb af kapitalandele i dattervirksomheder, fx omkostninger til rådgivere og advokater, skullet indregnes direkte som en del af kostprisen på den tilkøbte kapitalandel. Derved har sådanne omkostninger ført til en højere goodwill i koncernregnskabet.

Fremover forventes, at transaktionsomkostninger i forbindelse med køb af kapitalandele i en dattervirksomhed skal indregnes som en omkostning i koncernregnskabet resultatopgørelse.

Identifikation af immaterielle aktiver

Ved overtagelse af en virksomhed har årsregnskabsloven hidtil krævet, at der skulle identificeres og indregnes immaterielle aktiver i balancen, som opfyldte de almindelige indregningskriterier.

Under IFRS 3 stilles derimod strenge krav til identifikation og udskillelse af immaterielle aktiver i forbindelse med en virksomheds overtagelse.

Det forventes, at der fortsat ikke kræves samme restriktive iden-

tifikation af immaterielle aktiver under årsregnskabsloven. Det forventes imidlertid, at der fremadrettet skal udskilles de immaterielle aktiver, som har haft en væsentligt indvirkning på købsprisen.

Derfor kan en virksomhed fortsat ikke undlade at udskille et væsentligt immaterielt aktiv i forbindelse med en virksomhedsovertagelse og blot lade aktivet indgå i goodwill.

Købsprisallokering – hensigten med aktivet

Det har hidtil været muligt at opgøre værdien af fx et varemærke til DKK 0, som overtages i en virksomhedssammenslutning, såfremt køber har til hensigt at skrotte varemærket. De aktiver, som virksomheden derved ikke forventer at bruge efter overtagelsen, kunne dermed værdiansættes baseret på købers hensigt.

I forbindelse med en virksomhedsovertagelse skal de identificerede aktiver og forpligtelser fremadrettet vurderes til dagsværdi.

Fremover må købers hensigt med aktivet derfor ikke påvirke beregningen af dagsværdien. Har varemærket en værdi, skal varemærket måles til dagsværdi ved første indregning og herefter nedskrives til DKK 0 ved senere skrotning.

Købsprisallokering – eventualforpligtelser

Hidtil har eventualforpligtelser ikke skullet indregnes i balancen som en del af købesumsallokeringen.

Fremover forventes, at eventualforpligtelser skal indregnes i forbindelse med en virksomhedsovertagelse, hvis eventualforpligtelserne kan måles pålideligt til dagsværdi og er væsentlige for den samlede virksomhedsovertagelse. Derved vil koncernregnskabet balance indeholde værdier vedrørende eventualforpligtelser, der er blevet erhvervet som led i en virksomhedssammenslutning.

Goodwill på minoritetsinteresser

Hidtil har det kun været muligt at indregne goodwill på de overtagne nettoaktiver i forbindelse med overtagelse af kontrollen af en virksomhed ("købt goodwill").

Det forventes fremadrettet, at det også bliver muligt at indregne goodwill på minoriteter ("fuld goodwill"). Det betyder, at der indregnes en større goodwill og dermed samtidig en større minoritetsandel i koncernregnskabet.

Denne model kan være en fordel, hvis virksomheden forventer, at den på et senere tidspunkt vil overtage minoriteten. Det skyldes, at en overtagelse af en minoritet påvirker koncernregnskabet egenkapital negativt med et beløb svarende til den betalte merpris.

Earn out – betingede vederlag

Det ses ofte, at der er knyttet betingede vederlag – såkaldte earn outs – til en virksomhedsovertagelse, fx en regulering af købesummen baseret på den overtagne virksomheds fremtidige indtjening.

Stiger prisen efterfølgende ved køb af en virksomhed som følge af, at der udløses et betinget vederlag, har dette vederlag hidtil skullet indregnes som en stigning eller reduktion i goodwill, det vil sige som en justering af den oprindeligt opgjorte kostpris.

Fremadrettet skal sådanne reguleringer af den opgjorte kostpris indregnes i resultatopgørelsen. Det er ikke klart, hvor i resultatopgørelsen den pågældende regulering skal indregnes.

Køb og salg af minoritetsandele

Hvis der købes eller sælges minoritetsandele, uden at der etableres eller mistes kontrol over en dattervirksomhed, skal forskellen mellem den bogførte værdi og det modtagne eller afgivne vederlag indregnes direkte under egenkapitalen. Denne ændring blev gennemført direkte ved ændringen af loven i 2015 og forudsætter således ingen præcisering i en kommende vejledning. Denne ændring er derfor gældende allerede nu.

Salg af kapitalandele i en dattervirksomhed, hvor kontrol afgives

Afgives kontrollen med en dattervirksomhed i forbindelse med et salg af kapitalandele, skal der opgøres en gevinst eller et tab, som indregnes i resultatopgørelsen. Dette i modsætning til situationer, hvor der afstås kapitalandele, men hvor kontrollen opretholdes, jf. ovenfor. Under IFRS skal de kapitalandele, der bibeholdes, omvurderes til dagsværdi på det tidspunkt, hvor kontrollen med dattervirksomheden afgives. Forskellen mellem den bogførte værdi og dagsværdien indregnes i resultatopgørelsen.

IFRS-modellen forventes ikke at kunne rummes under årsregnskabsloven, og derfor er det den oprindelige kostpris, som skal anvendes på de tilbageværende kapitalandele, der ikke er frasolgt. Derfor indregnes ikke en gevinst eller tab på kapitalandelene, som virksomheden fortsat besidder efter kontrollen med datterselskabet er afgivet. Det forventes således ikke, at der sker tilpasning til IFRS på dette område.

Oversigt over mulige ændringer

I denne tabel har vi udarbejdet en oversigt over de ændringer, som har været diskuteret i forbindelse med vejledningen:

	Beskrivelse	Regler under ÅRL	Forventet ny praksis under ÅRL
1	Trinsvise overtagelser: Gevinst og tab på eksisterende kapitalandele	Der sker ikke regulering af eksisterende kapitalandele.	Reglerne tilpasses IFRS. Der sker dagsværdiregulering af de eksisterende kapitalandele. Værdireguleringen føres i resultatopgørelsen.
2	Transaktionsomkostninger i forbindelse med køb af en dattervirksomhed	Transaktionsomkostninger indregnes direkte som en del af kostprisen på dattervirksomheden.	Reglerne tilpasses IFRS. Det betyder, at transaktionsomkostninger fremadrettet skal omkostningsføres.
3	Identifikation af immaterielle aktiver	Der skal ske identifikation af væsentlige immaterielle aktiver.	Reglerne tilpasses IFRS i stort omfang.
4	Hensigt med erhvervelse af aktivet	Aktiver, som ikke forventes at blive anvendt efter en virksomhedsovertagelse, skal måles til DKK 0.	Reglerne tilpasses IFRS. Aktiverne skal måles til dagsværdien uden hensyntagen til købers hensigt med brugen af aktiverne.
5	Eventualforpligtelser	Eventualforpligtelser indregnes ikke i købsprisallokeringen.	Reglerne tilpasses IFRS i stort omfang. Eventualforpligtelser skal fremadrettet indregnes i købsprisallokeringen, hvis de kan måles pålideligt.
6	Goodwill vedrørende minoritetsinteresser	Goodwill på minoriteter må ikke indregnes. Der indregnes alene goodwill på erhvervede kapitalandele ("købt goodwill").	Reglerne tilpasses IFRS. Det er muligt at indregne goodwill på minoritetsinteresser ("fuld goodwill") eller alene at indregne goodwill på de erhvervede kapitalandele ("købt goodwill").
7	Efterfølgende reguleringer af betingede vederlag ("earn outs")	Kostprisen skal korrigeres tidsubegrænset.	Reglerne tilpasses IFRS. Betingede vederlag skal derfor indregnes direkte i resultatopgørelsen.
8	Køb og salg af minoritetsandele uden afgivelse af kontrol	Køb og salg af minoriteter indregnes direkte i egenkapitalen.	Det forventes, at reglerne forbliver uændrede, da de allerede svarer til IFRS.
9	Salg af kapitalandele i en dattervirksomhed, hvor kontrollen afgives	Salg af den forholdsmæssige andel af kapitalandelene. Der opgøres en gevinst eller et tab som indregnes i resultatopgørelsen.	Det forventes, at reglerne forbliver uændrede, og at de derfor ikke tilpasses til IFRS.

Digital indberetning af årsrapporter og frister for indberetning

Af Martin Kirstensen

Virksomheders årsrapporter skal indberettes digitalt. Det gælder også for de virksomheder, som tidligere i et eller andet omfang har været undtaget fra digital indberetning, fx erhvervsdrivende fonde eller virksomheder, som ikke selv aflægger koncernregnskab, men som henviser til et overliggende koncernregnskab.

Det eneste regnskab, der er fritaget for digital indberetning, er det endelige likvidationsregnskab, som likvidator skal indsende som bilag sammen med likvidators anmeldelse af generalforsamlingens beslutning om endelig likvidation, dvs. i forbindelse med bobehandlingens afslutning.

Selskaber og erhvervsdrivende fonde samt virksomheder omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og virksomheder, som frivilligt aflægger årsrapport efter ÅRL, skal indberette deres årsrapport digitalt. Endvidere skal følgende indberette årsrapporter (som pdf):

- filialer skal indberette årsrapporten for den ejervirksomhed, som de indgår i, og
- underkoncerner, som undlader at udarbejde koncernregnskab, skal – hvis koncernregnskabet udarbejdes i en overliggende dansk virksomhed – indberette CVR-nummeret eller koncernregnskabet for den overliggende virksomhed. Hvis det overliggende koncernregnskab er

udenlandsk – skal det udenlandske regnskab indberettes (pdf), og

- fonde, der benytter muligheden for at udarbejde koncernregnskab i et datterselskab, skal indberette CVR-nummeret eller koncernregnskabet for datterselskabet.

Erhvervsstyrelsen offentliggør årsrapporten og andre digitalt indberettede dokumenter straks efter, indberetningen er foretaget.

Indsendelsesfristerne for forskellige udvalgte regnskabsår fremgår af nedenstående tabel. Der skal tages hensyn til, om fristerne udløber i en weekend eller på en helligdag og derved udskydes til den kommende hverdag.

Virksomheder med begrænset ansvar, der er omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder og aflægger årsrapport efter regnskabsklasse A, men som frivilligt vælger at udarbejde og

indberette en årsrapport, er tillige underlagt en indsendelsesfrist på fem måneder.

Hvis indsendelsesfristen overskrides, fremsender Erhvervsstyrelsen et rykkerbrev til virksomhedens ledelse via virksomhedens digitale postkasse. Heraf fremgår, at årsrapporten ikke er modtaget hos Erhvervsstyrelsen, og virksomhedens ledelse opfordres derfor til snarest muligt og senest inden otte hverdage at sørge for indberetning af årsrapporten. Det vil samtidig af skrivelsen fremgå, at Erhvervsstyrelsen, når en given dato er overskredet (fire uger efter), har mulighed for at oversende et selskab til tvangsopløsning i skifteretten.

Det er alene muligt at undgå at blive taget under tvangsopløsningen frem til det tidspunkt, hvor Erhvervsstyrelsen har taget beslutning om, at selskabet skal

Frist for modtagelse af årsrapport i Erhvervsstyrelsen

Regnskabsår

01.10.16-30.09.17
01.01.17-31.12.17
01.04.17-31.03.18
01.07.17-30.06.18

B C

Regnskabsklasse B og C

28.02.18
31.05.18
31.08.18
30.11.18

D

Regnskabsklasse D

31.01.18
30.04.18
31.07.18
31.10.18

tvangsopløses. Det afhænger således ikke længere af tidspunktet for, hvornår selskabets sag er modtaget i skifteretten, men derimod af beslutningstidspunktet i Erhvervsstyrelsen. Er virksomheden taget under tvangsopløsning i skifteretten, er det muligt at få genoptaget virksomheden, men hertil stilles en række krav, herunder bl.a. krav om at selskabskapitalen er intakt, der ikke foreligger ulovlige udlån til kapitalejere, og at årsrapporten er indberettet til Erhvervsstyrelsen. Selskabet må

heller ikke have været taget under tvangsopløsning indenfor en periode på fem år før den nuværende tvangsopløsning.

Clob-opmærkninger

Erhvervsstyrelsen stiller krav om, at en række oplysninger i forbindelse med den elektroniske indberetning i XBRL skal opmærkes særskilt ved såkaldte clob-opmærkninger (clob-opmærkninger er en data-mængde, som indberettes samlet)

med det formål, at der kan foretages særskilte udsøgninger af informationer, og således at Erhvervsstyrelsen forholdsvis enkelt kan vurdere, om de lovkrævede informationer er afgivet. Ifølge indsendelsesbekendtgørelsen er der forskellige krav til opmærkningerne afhængigt af, om det er Regnskab Basis, Regnskab Speciel, IFRS eller fonde. Kravene kan sammenfattes som beskrevet herunder. Aflægges virksomheden koncernregnskabet efter IFRS og moderselskabsregnskabet efter ÅRL, er der kun krav om at opmærke koncernregnskabet i XBRL-filen.

	Regnskab Basis/Special	IFRS	Særligt for erhvervsdrivende fonde
Generelt	Generelt skal alle oplysninger opmærkes direkte, men der gælder dog enkelte muligheder for clob-opmærkning som omtales nedenfor.	Følgende opgørelser skal opmærkes direkte (ikke-clob opmærkninger): • En eventuel erklæring fra revisor • Totalindkomstopgørelse, (resultatopgørelse og opgørelse af anden totalindkomst) • Balance • Pengestrømsopgørelse.	Fonde er omfattet af de samme grundprincipper som andre virksomheder. Dvs. anvendes Regnskab Basis eller IFRS, så skal de respektive oplysninger anføres.
Ledelsespåtegning	Ledespåtegning i Regnskab Basis: • Ledespåtegningens tekstafsnit • Ledelsesmedlemmernes underskrifter, herunder om eventuel uenighed.		
Oplysning om fravalg af revision	Oplysning om årsrapporten for det kommende år ikke skal revideres (det er underordnet, om oplysningen gives i forbindelse med ledespåtegningen eller ledelsesberetningen).		Fonde kan ikke fravælge revision.
Ledelsesberetning	Ledelsesberetningen med redegørelser for samfundsansvar, redegørelse for virksomhedsledelse, redegørelse for måltal og politikker for det underrepræsenterede køn eller betalinger til myndigheder skal clob-opmærke hver redegørelse, eller hvis redegørelserne er placeret på virksomhedens hjemmeside, skal URL-adressen direkte til redegørelserne clob-opmærkes.		• Ledelsesberetningen eller noter med redegørelse for fondsledelse skal clob-opmærke redegørelsen, eller hvis redegørelsen er på fondens hjemmeside, skal URL-adressen direkte til redegørelsen clob-opmærkes. • Ledelsesberetninger eller noter med redegørelse for fondens udelingspolitik skal clob-opmærke redegørelsen, eller hvis redegørelsen er på fondens hjemmeside, skal URL-adressen direkte til redegørelsen clob-opmærkes.
Noterne	Clob-opmærkninger af noteoplysninger foretages på noteniveau – dog skal følgende særskilt opmærkes: • Regnskabsklassen som årsrapporten er aflagt efter • Oplysning om tilvalg af elementer fra regnskabsklasse C eller D • Oplysning om der er foretaget ændring af regnskabspraksis • Oplysning om udeladt pengestrømsopgørelse • Oplysning om antal medarbejdere, hvis noter indeholder oplysning om antal medarbejdere • Oplysning om ledelsens forslag til beslutning om anvendelse af virksomhedens overskud eller dækning af underskud, hvis oplysningerne herom er givet i noterne.	Der er ikke krav om opmærkning af noter og regnskabspraksis, men det kan frivilligt tilvælges. Årsrapporten skal fremgå i sin helhed i pdf-filen, der skal uploades samtidigt med XBRL-filen.	

Nye og ændrede IFRS/IAS standarder

Af Sahra Albrecht og Henrik Steffensen

I denne artikel bliver du opdateret på de seneste ændringer i IFRS/IAS standarderne. Der er tale om følgende:

- De standarder, som er trådt i kraft i 2017
- De standarder, som er trådt i kraft i 2017, men som endnu ikke er godkendt af EU
- De standarder, der endnu ikke er trådt i kraft, og som er godkendt af EU
- De standarder, der endnu ikke er trådt i kraft, og som ikke er godkendt af EU og heller ikke forventes at være det inden 31. december 2017.

I nedenstående tabeller er vist ikrafttræden for regnskabsåret, der begynder på den angivne dato eller senere. Anvendelse forudsætter, at EU har godkendt standarden på tidspunktet for aflæggelsen af årsrapporten.

De standarder, der er trådt i kraft med virkning for 2017 – og som samtidig er godkendt af EU – skal implementeres som praksisændringer i årsrapporten 2017, hvis de har betydning for den anvendte regnskabspraksis. Standarder, der endnu ikke er trådt i kraft for 2017, skal omtales i årsrapporten efter IAS 8.30. Dette krav om omtale gælder for standarder, der er udstedt, uanset om standarden er EU-godkendt.

Ved redaktionens afslutning mangler EU at godkende de årlige forbedringer 2014-2016. Det forventes dog, at godkendelsen sker inden udløb af 2017.

Ikrafttrådte standarder i 2017

IFRS	Vedrører	Ikrafttræden
Ændring til IAS 7, pengestrømsopgørelse	Ændringerne er del af IASB's disclosure initiative. Ændringerne til IAS 7 omfatter et krav om yderligere noteoplysninger vedrørende ændringer i gældsforpligtelser, der indgår i finansieringsaktiviteten, så regnskabsbruger kan følge udviklingen i disse poster. Ændringerne kan præsenteres som en afstemning mellem primo og ultimo. I 2017 er der ikke krav om sammenligningstal.	1.1.2017
Ændring til IAS 12, udskudte skatteaktiver	Det præciseres, hvornår der er tale om en midlertidig forskel på skatteaktiver vedrørende finansielle aktiver, der er opgjort til dagsværdi. Når en virksomhed har erhvervet et tilgodehavende, der behandles som "available for sale", og derfor måles til dagsværdi over anden totalindkomst, vil et efterfølgende fald i dagsværdien på tilgodehavendet således medføre en midlertidig forskel mellem den regnskabsmæssige og skattemæssige værdi, hvilket der skal beregnes udskudt skat af.	1.1.2017

Ikrafttrådte standarder i 2017, der ikke er godkendt af EU

IFRS	Vedrører	Ikrafttræden
Årlige forbedringer 2014-2016	De årlige forbedringer medfører en enkelt mindre præcisering, som træder i kraft i 2017: • IFRS 12: præcisering af, at oplysningsregler for kapitalandele i IFRS 12 også gælder, når kapitalandelene er bestemt for salg, bestemt for udlodning eller klassificeret som ophørende aktivitet efter IFRS 5, mens andre oplysningskrav er undtaget.	1.1.2017

Ikke-ikrafttrådte standarder, der er godkendt af EU

<i>IFRS</i>	<i>Vedrører</i>	<i>Ikrafttræden</i>
<i>IFRS 15, indregning af omsætning fra kontrakter med kunder</i>	Ny standard om indtægtsregning, der bl.a. afløser IAS 11 og IAS 18. Standarden kan potentielt påvirke indregning af indtægter på en række områder, herunder: • Den tidsmæssige placering af indregningen af omsætning • Indregning af variabelt vederlag • Allokering af indtægter fra sammensatte kontrakter (kontrakter med flere ydelser) • Indregning af indtægter fra licensrettigheder • Omkostninger ved indgåelse af kontrakter. Standarden indeholder tillige en lang række nye oplysningskrav.	<i>1.1.2018</i>
<i>Ændringer til IFRS 15, præciseringer</i>	Præciseringer vedrørende identifikation af leveringsforpligtelser ("performance obligations"), vurdering af agent/principal, vurdering af licenser samt yderligere illustrative eksempler.	<i>1.1.2018</i>
<i>IFRS 9, Finansielle instrumenter: måling og klassifikation af finansielle aktiver og forpligtelser</i>	Der indføres en ny model for nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, baseret på forventede tab. Denne nye model vil som altovervejende hovedregel medføre højere nedskrivninger end efter IAS 39. Antallet af kategorier for finansielle aktiver reduceres til tre: amortiseret kostpris, dagsværdi over resultatopgørelsen og dagsværdi over anden totalindkomst. Dagsværdiændringer på finansielle forpligtelser, der henføres til dagsværdi og som hidrører fra ændring i egen kreditrisiko, skal indregnes i anden totalindkomst. Der indføres forenklede bestemmelser om regnskabsmæssig sikring.	<i>1.1.2018</i>
<i>IFRS 16, leasing</i>	Ny standard om den regnskabsmæssige behandling af leasing. For leasingtager skal alle leasingaftaler fremadrettet indregnes i balancen med en leasingforpligtelse og et leasingaktiv med to undtagelser: kortfristede leasingaftaler (under 12 måneder) og leasingaftaler vedrørende aktiver af lav værdi. Det er derfor vigtigt at vurdere, om der er tale om en leasingaftale eller en serviceaftale. For leasinggiver fortsætter de nuværende regler i stort set uændret form. De skal derfor fortsat klassificere leasingaftaler i operationelle og finansielle leasingaftaler.	<i>1.1.2019</i>

Ikke-ikrafttrådte standarder, der ikke er godkendt af EU og heller ikke forventes at være det inden 31.12.2017

IFRS	Vedrører	Ikrafttræden
<i>IFRS 17, forsikringskontrakter</i>	IFRS 17 introducerer principper for måling, præsentation og oplysning om forsikringskontrakter. Det centrale i IFRS 17 er, at forsikringskontrakter måles til nutidsværdien af de forventede pengestrømme.	<i>1.1.2021</i>
<i>IFRIC 22, valutaomregning ved forudbetalinger</i>	IAS 21 kræver, at virksomheder bruger valutakursen på transaktionsdagen, der defineres som det tidspunkt, hvor transaktionen først opfylder kriterierne for indregning. Fortolkningsbidraget giver vejledning ved både enkeltbetalinger og ved flere betalinger. Fortolkningen angiver, at ved forudbetalinger er transaktionsdagen den dag, hvor forudbetalingen modtages/betales. Er der flere forudbetalinger, skal der fastsættes en transaktionsdag for hver betaling.	<i>1.1.2018</i>
<i>IFRIC 23, usikre skattepositioner</i>	Fortolkningsbidraget præciserer, at det skal fastlægges, om hver skatteposition skal behandles særskilt eller sammen med andre usikre skattepositioner. Vurderingen skal ske ud fra en forudsætning om, at skattemyndighederne har samme viden om forholdene som virksomheden, hvorfor vurderingen skal se bort fra opdagelsesrisikoen. Fastlæggelsen kan fx baseres på, hvordan skatteopgørelser udarbejdes, eller hvordan virksomheden forventer, at myndighederne vil behandle de usikre skattepositioner. Den usikre skatteposition skal indregnes, hvis det er sandsynligt, at virksomheden kommer til at betale eller modtage tilbagebetalinger. Den usikre skatteposition skal måles, så den bedst afspejler tilgodehavendet/forpligtelsen og den hertil knyttede usikkerhed: • Anvendelse af en sandsynlighedsvægtet metode, hvor virksomheden angiver en sandsynlighed for hvert beløbsmæssigt udfald. • Anvendelse af det individuelt mest sandsynlige udfald (vil være det beløb, der indgår med den største vægt i den sandsynlighedsvægtede metode).	<i>1.1.2019</i>
<i>Ændringer til IFRS 2, præciseringer</i>	Ændringen omfatter følgende tre forhold: • Optjeningsbetingelser på kontantbaserede ordninger skal behandles efter samme regler som for egenkapitalbaserede ordninger. • Hvis en aktiebaseret vederlæggelsesordning indeholder mulighed for, at virksomheden kan tilbageholde en del af egenkapitalinstrumenterne til betaling af en evt. kildeskat, som påhviler modtageren, skal sådanne ordninger behandles som egenkapitalbaserede ordninger, hvis ordningen uden muligheden for at tilbageholde instrumenter blev vurderet som egenkapitalbaseret. Det vil sige, at der ikke skal ske opdeling i en kontantordning vedrørende skatten og en egenkapitalordning for resten af ordningen. • Regler for den regnskabsmæssige behandling af modifikationer til en kontantbaseret ordning, som ændres til en egenkapitalbaseret ordning.	<i>1.1.2018</i>

IFRS	Vedrører	Ikrafttræden
Ændringer til IAS 40, investeringsejendomme	Ændringerne præciserer, at der kun må ske overførsler mellem investerings-ejendomme og varelager eller domicilejendomme, når der er sket en aktuel ændring i brugen af ejendommen. Ændringen i brug skal være dokumenteret, og ledelsens intentioner er ikke dokumentation nok i sig selv for en ændring i brugen af ejendommen. Nedenstående er eksempler på dokumentation for ændring af brug: • Virksomheden begynder at anvende ejendommen selv: overførsel fra investeringsejendom til domicilejendom • Påbegyndelse af udvikling med det formål at sælge ejendommen: overførsel fra investeringsejendom til varelager • Virksomheden ophører med egen brug af ejendommen, som samtidig er en udlejningsejendom: overførsel fra domicilejendom til investeringsejendom • Påbegyndelse af udlejning af ejendommen på en operationel leasingaftale: overførsel fra varelager til investeringsejendom.	1.1.2018
Årlige forbedringer 2014-2016	De årlige forbedringer medfører to mindre præciseringer, som træder i kraft i 2018: • IFRS 1: ophævelse af visse lempelser ved overgang til IFRS for finansielle instrumenter, personaleydelse og investeringsvirksomheder, som ikke længere er relevante • IAS 28: når en venture virksomhed vælger at måle kapitalandele i en associeret virksomhed eller et joint venture til dagsværdi med værdiregulering over resultatopgørelsen præciseres det, at dette valg kan foretages for hvert joint venture eller associeret virksomhed.	1.1.2018
Ændringer til IFRS 9, finansielle instrumenter	En mindre ændring vedrørende klassifikationen af tilgodehavender, hvor låntager har en mulighed for at foretage en forudbetaling af lånet, og en sådan forudbetaling har negative konsekvenser for låntager. Disse kan måles til amortiseret kostpris eller dagsværdi med reguleringer over anden totalindkomst, hvis bestemte kriterier er opfyldt.	1.1.2019
Ændringer til IAS 28, associerede virksomheder og joint ventures	En præcisering af, at en virksomhed skal anvende IFRS 9, herunder kravene om nedskrivning af finansielle aktiver, ved indregning af langfristede investeringer, selvom sådanne tilgodehavender anses som en del af nettoinvesteringen i associerede virksomheder eller joint ventures efter IAS 21.	1.1.2019

IFRS

Tid til implementering af nye standarder

Af Sahra Albrecht og Henrik Steffensen

Der er ikke længe til, at to af de tre nye betydelige standarder træder i kraft – IFRS 9 om finansielle instrumenter og IFRS 15 om indtægter. Så det er absolut sidste chance, hvis man ikke nu har et overblik over konsekvenserne af de nye standarder.

Derfor er der også en forventning fra ESMA's (European Securities and Markets Authority) side om, at virksomhederne i deres 2017-årsrapporter giver konkrete beløbsoplysninger om den forventede effekt af de nye standarder.

Hvis virksomheder, hvor standarderne har en begrænset effekt, endnu er i proces med at få analyseret effekten, bør disse i stedet beskrive, hvor langt i processen man er, herunder eventuelt også en beskrivelse af, hvorledes standarderne forventes implementeret (med eller uden tilpasning af sammenligningstal).

IFRS 15, Indregning af indtægter

Formålet med den nye standard om indregning af indtægter har været at harmonisere reglerne under IFRS og US GAAP. IFRS 15 erstatter de eksisterende standarder, der regulerer indregning af indtægter.

Selvom standarden på overfladen kunne se ud til ikke at få den store påvirkning for mange virksomheder, skal der stadig udføres et stykke arbejde forud for første kvartalsrapportering i 2018, hvor standarden senest skal være implementeret. I den forbindelse skal det undersøges, om IFRS 15 får betydning for virksomheden.

Som eksempler kan nedenstående forhold ændre sig, når IFRS 15 implementeres:

- Kontrakter med flere ydelser

- Indregning over tid (produktionsmetoden) eller på et bestemt tidspunkt (leveringsmetoden)
- Ændring af kontrakter og kontraktbetingelser
- Metoder for opgørelse af færdiggørelsesgrad
- Kontraktomkostninger ("costs to obtain" eller "costs to fulfill a contract")
- Licenser for intellektuelle rettigheder (it, teknologi, medier, franchise, patenter, varemærker, ophavsrettigheder)
- Garantier
- Tilbagekøbsaftaler
- Loyalitetsprogrammer og andre kunderettigheder
- Variable vederlag
- Fordeling af rabatter
- Agent-principalvurderinger (brutto-/nettopræsentation).

Med IFRS 15 kommer desuden en række nye oplysningskrav, som skal iagttages. Disse er ganske omfattende. Derfor er det vigtigt at undersøge, hvorvidt virksomhedens registreringssystemer bibrin-

ger tilstrækkeligt med data og informationer til at imødekomme de omfattende oplysningskrav.

Du kan læse mere om IFRS 15 i vores store danske publikation "Indregning af omsætning efter IFRS 15", der også indeholder en lang række eksempler

www.pwc.dk/aan17004

samt vores globale guide: "Revenue from contracts with customers", global edition.

www.pwc.dk/aan17007

IFRS 9, Finansielle instrumenter

Den nye standard om finansielle instrumenter indeholder væsentlige ændringer på tre områder: Ny nedskrivningsmodel, klassifikation og regnskabsmæssig sikring.

For ikke-finansielle virksomheder kan IFRS 9 få betydning på følgende områder:

- Ny tabsmodel (forventet tab) på finansielle aktiver (fx tilgodehavender eller koncerninterne mellemværender), der som alt-overvejende hovedregel medfører yderligere hensættelse til tab på debitorer
- Klassifikation af finansielle aktiver, fx tilgodehavender under factoring, obligationer som handles eller aktieinvesteringer
- Klassifikation af finansielle forpligtelser er stort set uændret og får derfor normalt ingen betydning for en ikke-finansiell virksomhed
- Regnskabsmæssig sikring = økonomisk sikring → mulighed for at behandle kontrakter, der hidtil ikke har været regnskabsmæssig sikring, som regnskabsmæssig sikring
- Yderligere oplysningskrav – særligt nedskrivningsmodel.

Der etableres en ny nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss") i stedet for indtrufne tab ("incurred loss"). Det betyder alt andet lige, at der skal indregnes hensættelser til tab på debitorer tidligere efter IFRS 9 end hidtil efter IAS 39.

Den forventede tabsmodel kan blandt andet medføre:

- Indregning af et yderligere tab på tilgodehavender ved overgangen til IFRS 9
- At der allerede på tidspunktet, hvor tilgodehavender fra salg opstår, skal indregnes en hensættelse til tab baseret på en tabsmatrix, og derfor ikke først når tilgodehavendet er overforfaldent
- Selvom der er et væsentligt finansieringselement ved salget, som efter IFRS 15 medfører tilbagediskontering af salgssummen, skal der hensættes til tab på tilgodehavendet
- Der skal som udgangspunkt hensættes til tab på koncerninterne mellemværender i moderselskabsregnskabet. Hensættelsen skal laves efter 3-trins modellen i IFRS 9, hvis det ikke er almindelige tilgodehavender fra salg men udlån. Hvis det er almindelige tilgodehavender fra salg, foretages hensættelsen efter reglerne herfor.

Under IFRS 9 kommer regnskabsmæssig sikring i højere grad til at ligne virksomhedens risikostrategi og -mål.

Reglerne for effektivitetstests bliver lempet, da den restriktive 80-125 % effektivitetstest fjernes. Samtidig udvides de formelle dokumentationskrav til at indeholde risikostyringsstrategi og -mål, identifikation af afdækningsinstrument, den sikrede risiko og den sikrede post eller transaktion, kilder til forventet ineffektivitet og beskrivelse af, hvordan effektivitetskrav vil blive opnået, herunder den økonomiske sammenhæng.

Komponenter af ikke-finansielle instrumenter vil fremover også

kunne afdækkes regnskabsmæssigt, fx sikring af aluminiumsprisen på en sodavandsdåse, hvis man køber dåserne.

Basisjustering bliver obligatorisk, så effekten af sikring nu altid skal indregnes sammen med det sikrede.

Såfremt en eksisterende afdækning skal fortsætte ved overgang til IFRS 9, skal dokumentationen være opdateret allerede på tidspunktet for indgåelse af afdækningsinstrumentet. Ellers kan sikringen ikke opretholdes.

Derudover implementeres en række nye oplysningskrav i IFRS 9, herunder fx:

- Væsentlig udvidelse af oplysningskravene om regnskabsmæssig sikring, fx beskrivelse af økonomisk sammenhæng mellem det afdækkede og sikrede, herunder beskrivelse af hedging ratio og evt. kilder til ineffektivitet
- Væsentlig udvidelse af oplysningskravene om kreditrisiko, hvis man har tilgodehavender/udlån, hvor den "fulde" nedskrivningsmodel (trin 1, 2 og 3) skal anvendes
- Ændrede oplysningskrav vedrørende kreditrisiko, hvis den simple nedskrivningsmodel anvendes
- Aldersfordelingen på tilgodehavender forsvinder, men kreditkvaliteten skal angives på "credit gradings". Dette kan opfyldes ved at oplyse en hensættelsesmatrix og de hertil knyttede nedskrivninger
- Tilvalg af dagsværdi over anden totalindkomst (FVOCI) for aktieinvesteringer medfører yderligere oplysningskrav
- Særlige oplysningskrav ved reklassifikation som følge af ændret forretningsmodel.

Du kan læse mere om IFRS 9 her:

www.pwc.dk/aan17009
www.pwc.dk/aan17008

Udvalgte afgørelser i regnskabskontroll-sager i 2017

Af Sahra Albrecht

Finanstilsynets bestyrelse udsteder som led i regnskabskontrollen af de børsnoterede selskaber påbud til virksomheder om, at årsrapporten eller delårsrapporten skal ændres, hvis årsrapporterne eller delårsopgørelserne indeholder væsentlige fejl. Regnskabskontrollen udføres af Erhvervsstyrelsen vedrørende de ikke-finansielle virksomheder og af Finanstilsynet vedrørende finansielle virksomheder. Nedenfor omtales det seneste års afgørelser, som er af generel interesse:

- 1 **Indtægtsregistrering**
- 2 **Aktiver bestemt for salg**
- 3 **Hensatte forpligtelser**
- 4 **Gæld til dagsværdi**
- 5 **Dagsværdi på investeringsejendom**
- 6 **Opfyldelse af måltal**
- 7 **Nedskrivningstest**
- 8 **IAS 34 og sammendragning**

Beskrivelsen er ikke fuldstændig, men afgrænset til de forhold og afgørelser, som vi har skønnet relevante.

1 Indtægtsregistrering

Finanstilsynet har ved sin gennemgang af 2015-årsrapporten for et selskab, der sælger solcelle- og vindmølleparker i et såkaldt SPV (Special Purpose Vehicle) fundet, at indtægtsregistreringen skete for tidligt.

Både styrelsen og virksomheden var enige om, at der var tale om salg af varer efter IAS 18. Virksomheden indregnede 90 % af indtægten ved indgåelse af aftale med en køber, og de sidste 10 % ved levering af den færdige park. Det var en betingelse fra køber, at virksomheden skulle levere en fuldt funktionsdygtig park, som var i produktion. Derfor vurderede styrelsen, at der ikke kunne ske en opdeling af indtægtsregistrering, før der var leveret en fuldt funktionsdygtig park.

Herudover har virksomheden i forbindelse med overgang til IFRS reklassificeret ca. 8 % af balance-summen fra immaterielle anlægsaktiver til varelager. Virksomheden anførte, at det var udviklingsprojekter, som blev reklassificeret, men styrelsen bestred dette, da der var tale om en fejl under ÅRL, som skulle have været rettet som en fejl og ikke som en forskel mellem IFRS og ÅRL.

Virksomheden blev påbudt at tilrette ovenstående i årsrapporterne fremadrettet.

2 Aktiver bestemt for salg

Erhvervsstyrelsen fandt ved sin gennemgang af årsrapporten for 2015, at virksomheden først burde have haft klassificeret aktiver til bestemt for salg i 2016-årsrapporten, da aktiverne i henhold til en indgået aftale først skulle overdrages 1. januar 2017.

Det er styrelsens vurdering, at IFRS 5.8 skal overholdes i situationer, hvor virksomheden har indgået en bindende aftale om salg af aktiver. Salget skal derfor finde sted inden for et år efter balancedagen, før aktiverne kan præsenteres som aktiver bestemt for salg. Derfor vurderer styrelsen ikke, at kriterierne for indregning som aktiver bestemt for salg er opfyldt pr. 31. december 2015, da 1. januar 2017 ligger et år og én dag ude i fremtiden.

Virksomheden blev pålagt at rette dette fremadrettet i årsrapporterne og således i 2016-årsrapporten rette sammenligningstal for 2015.

3 Hensatte forpligtelser

En virksomhed havde i delårsrapporten undladt at give visse detaljerede oplysninger om hensatte forpligtelser vedrørende igangværende forligsforhandlinger og kommende retssager om produktansvar i USA samt det forventede udfald heraf.

Virksomheden havde udelukken- de givet oplysninger af generel karakter om tvistens art, men oplyste samtidig, at det ikke kunne udelukkes, at offentliggørelse af mere detaljerede oplysninger ville svække virksomhedens position i en kommende tvist med andre parter samt påvirke udfaldet af igangværende og kommende rets- sager.

Styrelsen vurderede, at det ikke kunne afvises, at det ville have betydelige konsekvenser for virksomheden, hvis den blev pålagt at give yderligere oplysninger om de igangværende forhandlinger og eventuelt ville kunne påvirke virksomhedens position i en tvist med andre parter, hvorfor styrelsen afsluttede sagen uden at foretage sig yderligere. Styrelsen har lagt stor vægt på virksomhedens vurdering samt udtalelser fra virksomhe- dens advokater.

4 *Gæld til dagsværdi*

Virksomheden havde værdiansat prioritetsgæld til dagsværdi baseret på dagsværdien af de underliggen- de obligationer. Styrelsen påtalte, at virksomheden ikke ukritisk kunne anvende dagsværdien på de underliggende obligationer, da der i så fald ikke blev taget højde for virksomhedens egen kreditrisiko, som krævet efter IFRS 13.

Derudover havde virksomheden valgt at anvende dagsværdiop- tionen i IAS 39 ved indregning af realkredit til dagsværdi. Værdi- reguleringen heraf var derfor indregnet i resultatopgørelsen. Styrelsen påtalte, at beskrivelsen herom i årsrapporten var generisk og ikke viste, hvordan klassifika- tion til dagsværdi gennem resultat- opgørelsen var i overensstemmelse med virksomhedens konkrete investeringsstrategi.

Ved værdiansættelse af virksom- hedens investeringsejendomme til dagsværdi efter en DCF-model havde virksomheden alene oplyst

forrentningskrav som en væsentlig forudsætning. Derfor vurderede styrelsen, at virksomheden ikke havde oplyst tilstrækkelige kvanti- tative forudsætninger i årsrappor- ten. Styrelsen vurderede endvidere, at udvikling i lejeindtægter tillige var en væsentlig forudsætning for regnskabsbruger ved værdiansæt- telse af investeringsejendomme. Derudover var oplysning om forde- lingen mellem boligejendomme og erhvervsejendomme en væsentlig forudsætning for at kunne vurdere de anvendte afkastkrav.

Slutteligt havde virksomheden præ- senteret betalte og modtagne renter samlet i pengestrømsopgørelsen. Styrelsen påtalte, at betalte og modtagne renter skal præsenteres som særskilte poster i pengestrøms- opgørelsen.

Virksomheden blev påbudt at tilrette forholdene fremadrettet, hvilket var sket i den efterfølgende halvårsrapport.

5 *Dagsværdi på investerings- ejendomme*

Virksomheden investerer i ejen- domsselskaber og havde pr. 1. juni 2015 overtaget ejendomme sva- rende til 59 % af balancesummen på overtagelsestidspunktet.

Værdien af ejendommene var fastsat af sælger, der ikke havde reguleret værdien siden 2010. Endvidere blev værdien understøt- tet af virksomhedens egne interne beregninger (en DCF-model for den samlede portefølje). Ydermere blev værdien flere gange diskuteret internt og i halvårsregnskabet for 2015 fastholdt til den oprindelige værdi, da denne ikke afveg fra han- delsprisen mellem to uafhængige parter.

I forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten for 2015 blev der indhentet en uafhængig valuarrap- port i tillæg til den interne model, der nu var en afkastbaseret model opgjort pr. ejendom, og på bag-

grund heraf blev der foretaget en opskrivning på 20 %. I forbindelse med årsrapporten for 2015 blev der foretaget en genberegning af værdien af ejendommene på over- tagelsestidspunktet pr. 1. juni 2015 efter den nye model – den afkastba- serede model pr. ejendom. Den nye beregning viste en samlet stigning på DKK 46 mio.

På baggrund af ovenstående påtalte styrelsen, at virksomheden ikke havde foretaget en beregning af dagsværdien af de overtagne inves- teringsejendomme pr. 1. juni 2015 i overensstemmelse med IFRS. End- videre var det styrelsens vurdering, at virksomheden ikke i tilstræk- kelig grad havde dokumenteret beregningen af dagsværdien på overtagelsestidspunktet.

Ydermere påtalte styrelsen, at dagsværdien pr. overtagelsesdagen burde have været genberegnet ved modtagelse af valuarrapporten i forbindelse med 2015-årsrappor- ten.

I årsrapporten 2015 havde virk- somhedens ledelse vurderet, at dagsværdimålinger foretaget af eksterne valuarer skulle placeres i dagsværdihierarkiets niveau 2.

Styrelsen påtalte, at dagsværdi- målingen foretaget af en ekstern valuar retteligt skulle placeres i niveau 3 i dagsværdihierarkiet, jf. IFRS 13. Den eksterne valuar havde anvendt en DCF-model, hvori der indgik forudsætninger om fremti- dige forventninger til udviklingen i lejeindtægter og driftsomkostnin- ger samt et markedsbaseret for- retningskrav, som hverken direkte eller indirekte kan observeres.

I 2015-årsrapporten var der i egen- kapitalopgørelsen vist en kapital- forhøjelse, kapitalnedsættelse samt udlodning af udbytte som en del af totalindkomstopgørelsen. Denne præsentation var forkert, og styrel- sen påtalte, at virksomheden ikke havde foretaget en særskilt præsen- tation af transaktioner med ejerne i egenkapitalopgørelsen, jf. IAS 1.

6 *Opfyldelse af måltal*

Virksomheden manglede at redegøre for status for opfyldelse af det opstillede måltal for repræsentation af det underrepræsenterede køn på virksomhedens øverste ledelsesniveau i 2016-årsrapporten.

Styrelsen påbød virksomheden at rette dette fremadrettet.

7 *Nedskrivningstest*

I løbet af 2014 havde virksomheden nedskrevet på goodwill på et segment, en fitness-kæde, som følge af vanskelige markedsbetingelser med pres på priser og medlemstal. Af årsrapporten for 2015 fremgik, at der fortsat var vanskelige markedsbetingelser med fald i den gennemsnitlige medlemspris, men der havde ikke været behov for yderligere nedskrivning af goodwill. Nøgleforudsætninger i nedskrivningstesten var udvikling i antal medlemmer, medlemspris, tilkøb/øvrige omsætning samt diskonteringsfaktor.

Styrelsen påtalte, at der manglede oplysninger om, hvorvidt værdien af nøgleforudsætninger anvendt ved nedskrivningstest af goodwill afspejlede tidligere erfaringer eller, hvis dette var relevant, var i overensstemmelse med eksterne informationer, og hvis dette ikke var tilfældet, hvordan og hvorfor de afveg fra tidligere erfaringer eller eksterne informationer. Ligeledes manglede der oplysninger om den ændrede forretningsstrategi samt hvornår der var tale om gennemsnitlige antal medlemmer i en periode, og hvornår der var tale om antal medlemmer på et givent tidspunkt samt metoden til opgørelse af det gennemsnitlige antal medlemmer, jf. IAS 36.

Endvidere havde virksomheden ikke givet oplysninger om specifikke værdier for nøgleforudsætninger i følsomhedsanalysen på nedskrivningstesten på goodwill i 2015-årsrapporten. Virksomheden vurderede, at oplysningerne var forretningsfølsomme og kunne forvolde skade. Samtidig fremgik det, at markedsrisikoen var betydelig, og at den beregnede nytteværdi kun var 3 % højere end den regn-

skabsmæssige værdi samt at der kun skulle ske marginale ændringer i nøgleforudsætningerne, før der opstod et nedskrivningsbehov.

Styrelsen påtalte, at der manglede oplysninger om værdien af nøgleforudsætningerne "gennemsnitlig medlemspris" samt "gennemsnitlige tilkøb pr. medlem" i følsomhedsanalysen for nedskrivning af goodwill vedrørende fitnesskæden.

8 *IAS 34 og sammendragning*

Virksomheden havde i sin delårsrapport for 1. halvår 2016 valgt at sammendrage pengestrømsopgørelsen til tre hovedlinjer – pengestrømme fra drift, investering og finansiering.

Styrelsen påtalte, at en sammendragelse til de tre hovedlinjer ikke overholdt kriterierne i IAS 34 for præsentation af en sammendraget årsrapport. Pengestrømsopgørelsen skulle have haft flere hovedlinjer fra virksomhedens pengestrømsopgørelse fra årsrapporten.

IFRS

De europæiske børsmyndigheders prioriteringer for regnskabskontrollen for 2017-årsrapporterne

Af Sahra Albrecht og Kim Tang Lassen

Sammenslutningen af europæiske fondsbørstilsyn (ESMA) har offentliggjort prioriteringer for regnskabskontrollen af 2017-årsrapporterne. Regnskabskontrollen foretages nationalt og for Danmarks vedkommende af sekretariatene for Finanstilsynets bestyrelse, hhv. Erhvervsstyrelsen for ikke-finansielle virksomheder og Finanstilsynet for finansielle virksomheder. Som følge af at forskellige forhold gør sig gældende i de enkelte lande, er der ikke nødvendigvis en fuldstændig sammenhæng mellem ESMA's fokusområder og de områder, som den danske regnskabskontrol vil fokusere på.

Der er dog ingen tvivl om, at virksomhederne skal være meget opmærksomme på udmeldingen fra ESMA, da det må forventes, at der som minimum vil blive stillet spørgsmål til de pågældende områder, hvis Erhvervsstyrelsen eller Finanstilsynet ved den overordnede gennemgang konstaterer, at der i øvrigt er forhold, som kunne indikere, at regnskabet indeholder fejl. De af ESMA udmeldte områder udgør følgende:

- Oplysning om nye standarders forventede effekt på virksomheden
- Specifikke problemstillinger ved indregning, måling og oplysninger om virksomheds-sammenslutninger efter IFRS 3

- Specifikke problemstillinger med pengestrømsopgørelsen efter IAS 7.

Herudover henleder ESMA opmærksomheden på tidligere års fokusområder, såsom præsentation af finansiell performance, klassifikation af finansielle instrumenter som egenkapital eller gæld, som var fokusområder i 2016. Ligeledes gør ESMA opmærksom på beskrivelser af risici og forventede konsekvenser af BREXIT, hvor det er relevant.

ESMA gør opmærksom på kravene i IAS 8.30-31 om beskrivelse af nye standarder, der endnu ikke er trådt i kraft og eventuelt den forventede effekt heraf. ESMA udsendte i 2016 guidance vedrørende oplysninger

om den forventede effekt af IFRS 9 og IFRS 15, og kan på baggrund af en analyse af udvalgte 2016 regnskaber og 2017 halvårsrapporter konstatere, at kvaliteten af oplysninger om nye standarders effekt er varierende. Dette kan skyldes, at virksomhederne har været på forskellige stadier i deres analyser, hvorfor der ikke har været præcise forventninger om effekten at rapportere, men det kan også indikere en lav gennemsigtighed i de afgivne oplysninger.

Da 2017-årsrapporterne vil blive offentliggjort, efter IFRS 9 og IFRS 15 er trådt i kraft (standarderne træder i kraft for regnskabsår, der begynder 1. januar 2018 eller senere), er det ESMA's forventning, at regnskabsaflæggerne vil være så godt som færdige med deres analyse af effekten ved implementering, hvorfor de forventes at være i stand til at give virksomhedsspecifikke kvantitative og kvalitative oplysninger om effekten af implementeringen af de nye standarder.

Dette gælder både for oplysninger om valg af regnskabspraksis, herunder anvendelse af særlige overgangsregler samt beløbsmæssig effekt af implementeringen og på hvilke områder, standarderne får effekt.

Slutteligt gør ESMA opmærksom på, at regnskabsaflægger bør fokusere på at afgive virksomhedsspecifikke og -relevante oplysninger frem for at gengive krav i standarderne og risikere at drukne regnskabsbruger i standardformuleringer.

Specifikke problemstillinger ved indregning, måling og oplysninger om virksomhedssammenslutninger efter IFRS 3

ESMA udgav i 2014 en rapport om anvendelsen af kravene i IFRS 3. Rapporten fremhævede nogle problemstillinger, som fortsat er relevante:

- **Immaterielle anlægsaktiver**

ESMA tilskynder til ensartethed mellem forudsætningerne anvendt til at måle immaterielle anlægsaktiver til dagsværdi i en købesumsallokering ved overtagelse af en virksomhed og de forudsætninger, der anvendes senere i en nedskrivningstests. Fastlæg levetiden på anlægsaktiver til brug for fastlæggelse af afskrivningsperioden. Endvidere påmindes ESMA om analysen af kriterierne for identifikation af immaterielle anlægsaktiver i en virksomhedsovertagelse, samt hvis relevant oplysninger om væsentlige skøn foretaget i forbindelse med identifikationen af immaterielle anlægsaktiver.

- **Reguleringer i en efterfølgende periode**

Hvis den regnskabsmæssige behandling af en virksomhedssammenslutning ikke er endelig ved udløbet af regnskabsåret, skal regnskabsaflægger oplyse dette sammen med årsagen her til og eventuelle reguleringer til værdiansættelsen foretaget i årets løb. Der skal ligeledes oplyses om foreløbige værdier af aktiver, forpligtelser, minoritetsinteresser eller det opgjorte vederlag, fx ved variable vederlag (earn-out).

- **"Gode køb" – negativ goodwill**

IFRS 3 anser negativ goodwill som noget, der opstår i særlige

situationer, og giver derfor vejledning til yderligere handlinger, før en negativ goodwill kan indregnes i resultatopgørelsen. ESMA forventer, at regnskabsaflæggere giver de påkrævede oplysninger ved indregning af negativ goodwill, herunder årsagen til at virksomhedssammenslutningen resulterer i en gevinst. Endvidere opfordrer ESMA til, at der gives indikationer på, hvorledes revurderingen af aktiver og forpligtelser er foretaget, samt oplyser, hvis gevinsten skyldes anvendelse af undtagelsesbestemmelser i IFRS 3.

- **Betinget vederlag**

ESMA fremhæver, at regnskabsaflægger skal forholde sig til, hvorvidt dele af det modtagne vederlag er betinget vederlag eller er vederlag for efterfølgende ydelser. Dette afhænger af indholdet af aftalen, og i IFRS 3 findes yderligere vejledning til vurdering af, hvorvidt betingede betalinger til ansatte, som samtidig er sælgere, udgør separate transaktioner eller et betinget vederlag for virksomhedssammenslutningen.

- **Dagsværdioplysninger**

Dagsværdioplysninger efter IFRS 13 er kun påkrævet for efterfølgende måling og ikke ved første indregning, hvorfor de ikke er påkrævet for dagsværdier opgjort i forbindelse med en købesumsallokering ved en virksomhedssammenslutning. ESMA påpeger dog, at informationer omkring forudsætninger og målingsmetoder ved en virksomhedssammenslutning også er relevante for investorer.

- **Obligatoriske udbud og virksomhedssammenslutninger under fælles kontrol**

Transaktionerne er ikke reguleret under IFRS, hvorfor ESMA forventer kontinuitet i den valgte regnskabspraksis for sådanne virksomhedssammenslutninger.

Specifikke problemstillinger ved pengestrømsopgørelsen

ESMA gør opmærksom på, at der med virkning fra 1. januar 2017 er et nyt oplysningskrav vedrørende en afstemning af forpligtelser fra finansieringsaktivitet, hvilket skal hjælpe regnskabsbruger til at vurdere ændringer fra både pengestrømme og andre bevægelser i de finansielle forpligtelser. ESMA opfordrer til at anvende en tabel til afstemningen.

Endvidere fremhæver ESMA behovet for at give virksomhedsspecifikke oplysninger om anvendt regnskabspraksis for, hvad virksomheden anser for at være likvide beholdninger, særligt såfremt de likvide beholdninger inkluderer kassekreditter og cash pool ordninger.

Slutteligt minder ESMA om oplysningskravet for likvide beholdninger, der ikke er til rådighed for koncernen i IAS 7.48 og oplysningskravene i IFRS 12.13 og 22, der vedrører væsentlige begrænsninger i virksomhedens adgang til eller anvendelse af koncernens aktiver,

herunder likvider. Oplysningerne er særligt relevante, hvis væsentlige likvider er placeret i lande med valutaer med begrænset omsættelighed eller lande med restriktioner på kapitalens bevægelighed.

Andre overvejelser for 2017-årsrapporten

ESMA minder samtidig regnskabsaflæggere om, at det er første år under det ændrede regnskabsdirektiv, hvor der er oplysningskrav om ikke-finansielle informationer, CSR og kønsmæssig sammensætning af ledelsen efter EU-direktiverne. ESMA er af den holdning, at oplysningerne skal gives med henblik på at give regnskabsbruger brugbar information, hvortil regnskabsaflægger kan søge inspiration i beskrivelse af metodik fra Guidelines of the European Commission.

ESMA minder også regnskabsaflægger om, at der skal gives en retvisende redegørelse af virksomhedens udvikling og resultater samt de risici og usikkerheder, virksomheden står overfor. Beskrivelsen skal være afbalanceret og passende for virksomhedens størrelse og kompleksitet. Beskrivelsen skal

henvise til de finansielle tal, og der skal gives yderligere forklaringer til udviklingen, hvor det måtte være nødvendigt. ESMA minder her regnskabsaflægger om vigtigheden af virksomhedsspecifikke oplysninger i denne sammenhæng.

Endvidere opfordrer ESMA til, at regnskabsaflægger følger principperne i Guidelines on Alternative Performance Measures (APM), hvis der anvendes APM i årsrapporten. ESMA minder om, at anvendelsen af APM skal være i overensstemmelse med det retvisende billede. ESMA vil i den kommende periode offentliggøre en række spørgsmål og svar omkring anvendelse af APM, som regnskabsaflægger bør holde øje med.

Slutteligt opfordrer ESMA regnskabsaflæggere, der påvirkes af BREXIT til at vurdere og oplyse om de afledte risici og forventede påvirkninger heraf på strategi og aktiviteter. Som et eksempel gives påvirkningen på indregning og måling af indkomstskat efter IAS 12, hvor der potentielt set vil være et behov for, at regnskabsaflægger oplyser om væsentlige risici og usikkerheder, der afhænger af de igangværende Brexit-forhandlinger.

IFRS

Alternative Performance Measures

Af Thomas Ryttersgaard

European Securities and Markets Authority (ESMA) har udstedt retningslinjer for alternative performance measures (APM). Formålet med retningslinjerne er at forbedre transparens, sammenlignelighed og forståelighed ved anvendelse af alternative resultatmål.

Retningslinjerne skal implementeres i medlemsstaterne, og det er på nuværende tidspunkt uvist, hvornår de træder i kraft i Danmark. Erhvervsstyrelsen har imidlertid tilkendegivet, at retningslinjerne

forventes implementeret i dansk lovgivning, så ikrafttrædelse forventes at ske enten i 2018 eller i 2019 for ikke-finansielle børsnoterede virksomheder. Finanstilsynet har derimod tilkendegivet, at reglerne allerede er ikrafttrådt for prospekter og finansielle virksomheder.

Ved APM forstås finansielle mål af historiske eller fremtidige resultater, finansiell stilling eller pengestrømme, der ikke er defineret af reglerne i IFRS og ikke kan aflæses direkte i de primære regnskabsopstillinger.

Retningslinjerne gælder for de dele af børsnoterede selskabers års- og delårsrapporter, prospekter og supplementer til prospekter, der ikke er reguleret af IFRS. Reglerne gælder dermed ikke for regnskabsdelen af årsrapporter mv., transaktioner med nærtstående parter, resultatforventninger og estimater, opgørelser over arbejdskapital samt kapital og gæld, når disse er opgjort i henhold til IFRS. Retningslinjerne gælder således for de dele af års- og delårsrapporterne, herunder ledelsesberetningen, der ikke er reguleret af IFRS.

APM er normalt afledt af eller baseret på de finansielle rapporter udarbejdet i overensstemmelse med regnskabsreglerne, almindeligvis ved at tillægge eller fratrække beløb fra regnskaberne.

Eksempler på APMs

Operationelt resultat, kontant-baserede resultatmål, resultat før engangsposter, EBITDA (når det ikke fremgår direkte af resultat-opgørelsen), organisk vækst eller lignende betegnelser, der beskriver justeringer til linjer i totalindkomst-opgørelsen, balancen eller penge-strømsopgørelsen.

Vejledningen gælder ikke for:

- Måling defineret af regnskabsstandarder (eksempelvis IFRS) så som omsætning, resultat eller EPS
- Fysisk eller ikke-finansiell måling så som antal medarbejdere, antal abonnenter, omsætning pr. kvadratmeter,

social- eller miljømæssig måling og lignende

- Information om storaktionærer, køb og salg af egne aktier og antal stemmer
- Information, der forklarer aftaler eller lovgivning.

Anvendte APMs skal defineres. Herunder skal bestanddele, beregningsmetoder og væsentlige antagelser beskrives. Selskabet skal også oplyse, om APMs relaterer sig til selskabets historiske eller forventede præstationer. Beskrivelsen skal give læseren en forståelse for deres relevans og pålidelighed.

Anvendte APMs må ikke have vildledende betegnelser, men skal betegnes efter indhold eller beregningsmetode.

Der skal udarbejdes en afstemning af APM til en regnskabspost eller subtotal i regnskabet for den tilsvarende periode. Væsentlige afstemningsposter skal præsenteres og forklares særskilt. Hvis en afstem-

ningspost ikke direkte kan læses af regnskabet, skal det forklares, hvordan den er beregnet.

Fremgår APM direkte af regnskabet som en subtotal eller lignende, er en afstemning ikke krævet. Eksempelvis fremgår EBITDA normalt direkte af en artsopdelt resultatopgørelse, og den behøver dermed ikke at blive defineret. I en funktionsopdelt resultatopgørelse fremgår EBITDA ikke, og en afstemning er derfor krævet, hvis EBITDA omtales i ledelsesberetningen.

Ved anvendelse af APMs skal der også gives sammenligningstal. Hvis de vedrører forecasts eller estimer, skal der i stedet gives senest tilgængelige historiske data til sammenligning.

APMs skal beregnes og anvendes konsistent på tværs af regnskabsperioder. Ændringer i beregning eller anvendelse skal forklares.

Børsforhold

Nye 'Anbefalinger for god Selskabsledelse' er på vej

Af Henrik Steffensen og Martin Kristensen

Komitéen for God Selskabsledelse har udsendt forslag til ændringer af reglerne for god selskabsledelse. Det er vores forventning, at de ajourførte regler træder i kraft, så de får virkning for årsrapporten 2018.

De nuværende anbefalinger er senest opdateret i 2014, og med løbende tilpasning af informationsbehovet i forhold til omverdens ønsker, krav og behov foreslår

Komitéen for God Selskabsledelse en ajourføring af Anbefalingerne, der inkorporerer enkelte elementer fra aktionærdirektivet (som skal være implementeret i dansk lovgivning medio 2019). I arbejdet med ajourføringen af anbefalingerne har Komitéen for God Selskabsledelse tillige særligt haft overvejelser i forhold til:

- Selskabernes langsigtede værdiskabelse
- Bestyrelsernes egen udvikling og sammensætning, samt
- Anbefalingerne om aflønning.

Der er i stor udtrækning tale om præciseringer i eksisterende anbefalinger, men der er også nye anbefalinger og mere væsentlige ændringer af eksisterende, mens det kun er få anbefalinger, som udgår.

De anbefalinger, der udgår er følgende:

- Anbefaling 3.1.4 om i selskabets vedtægter at fastsætte en aldersgrænse for medlemmerne af bestyrelsen.

1 *Foreslåede nye og væsentligt ændrede anbefalinger*

Bemærk: I det følgende er de nye tilføjelser i den enkelte anbefaling markeret med kursiv.

- Anbefaling 3.5.2 om, at bestyrelsen i forbindelse med forberedelsen af generalforsamlingen overvejer, hvorvidt antallet af medlemmer er hensigtsmæssigt i forhold til selskabets behov. Herunder skal det sikres, at der kan foregå en konstruktiv debat og effektiv beslutningsproces, hvor alle medlemmer har mulighed for at deltage aktivt.

I det følgende gennemgås de større ændringer – og afslutningsvis omtales nogle af præciseringerne. Foreslåede ændringer af redaktionel karakter, omtales ikke.

Anbefalingerne vedrørende bestyrelsens opgaver og ansvar

2.1.6 DET ANBEFALES, at bestyrelsen årligt drøfter selskabets aktiviteter for at sikre en for selskabet relevant mangfoldighed i selskabets ledelsesniveauer samt udarbejder og vedtager en politik for mangfoldighed.

Som noget nyt anbefales, at der udarbejdes og vedtages en politik for mangfoldighed. I kommentarerne til anbefalingen er anført, at mangfoldighed omfatter alder, nationalitet og køn. En politik for mangfoldighed bør omhandle de for selskabet relevante forhold i relation til mangfoldighed, som fremmer en relevant grad af diversitet, styrker bestyrelsens kvalifikationer og kompetencer, og som tilgodeser den fremtidige udvikling for selskabet.

Anbefalingerne vedrørende bestyrelsens sammensætning og organisering

3.1.4 DET ANBEFALES, at medlemmer af selskabets direktion ikke er medlem af bestyrelsen, samt at en fratrædende administrerende direktør ikke træder direkte ind som formand eller næstformand i bestyrelsen for samme selskab.

3.2.1. DET ANBEFALES, at mindst halvdelen af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer er uafhængige, således bestyrelsen kan handle uafhængigt af særinteresser. For at være uafhængig må den pågældende ikke:

- være eller inden for de seneste 5 år have været medlem af direktionen eller ledende medarbejder i selskabet, et datterselskab eller et associeret selskab,
- indenfor de seneste 5 år have modtaget større vederlag fra selskabet/koncernen, et datterselskab eller et associeret selskab i anden egenskab end som medlem af bestyrelsen,
- repræsentere interesser hos en aktionær med betydelig indflydelse,
- inden for det seneste år have haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med selskabet, et datterselskab eller et associeret selskab,
- være eller inden for de seneste 3 år have været ansat eller partner hos ekstern revisor,
- være direktør i et selskab, hvor der er krydsende ledelsesrepræsentation med selskabet,
- have været medlem af bestyrelsen i mere end 12 år, eller
- være i nær familie med personer, som ikke betragtes som uafhængige.

Det er forholdsvis lidt, der er ændret i sidstnævnte anbefaling, men ændringen fra at vurdere uafhængighed i forhold til en kontrollerende ejer til nu at basere ejerdelen på betydelig indflydelse, må anses som en skærpelse i forhold til uafhængighedsreglerne. Betydelig indflydelse indtræffer som hovedregel, når en aktionær opnår 20 % eller mere af stemmerettighederne i selskabet.

I kommentarerne til anbefalingen er anført, at det forhold, at et medlem er valgt af en aktionær ikke i sig selv har indflydelse på vurderingen af den pågældende persons uafhængighed.

3.3.3 DET ANBEFALES, at den årlige evalueringsprocedure indeholder en vurdering af, hvad der anses som et rimeligt niveau for antallet af andre ledelseshverv, hvor der tages hensyn til både antal, niveau og kompleksitet for de enkelte andre ledelseshverv. Denne vurdering bør omfatte både nuværende og potentielle nye bestyrelsesmedlemmer. Endvidere bør vurderingen omfatte selskabets direktion.

Anbefalingen er ny, men allerede i dag gennemføres ofte evalueringer, hvor de nævnte forhold indgår. Se mere nedenfor om evalueringsproceduren.

3.4.6 DET ANBEFALES, at revisionsudvalget:

- Fastsætter retningslinjer for og etablering af processer for kontrol med, hvilke ikke revisionsyndelser, som den generalforsamlingsvalgte revisor leverer samt
- Fastsætter retningslinjer for proces med udvælgelse og indstilling af revisor.

Indholdet af denne anbefaling fremgår reelt af revisorlovens § 31, stk. 3, nr. 5 og 6. Anbefalingen tilføjer dermed ikke noget nyt, men vurderes umiddelbart lettere at læse og forstå end lovteksten, hvilket i sig selv kan være værdifuldt.

3.5.1 DET ANBEFALES, at bestyrelsen fastlægger en evalueringsprocedure, for en årlig vurdering af den samlede bestyrelse og de individuelle medlemmer. Der bør inddrages ekstern bistand minimum hvert tredje år. I evalueringen bør indgå vurdering af:

- Bidrag og resultater
- Samarbejde med direktionen
- Bestyrelsens sammensætning (herunder kompetencer, mangfoldighed og antal medlemmer)
- Behovet for og nytten af udvalgsstrukturen, og
- Arbejdets tilrettelæggelse og kvaliteten af materiale, der tilgår bestyrelsen.

Evalueringsproceduren bør offentliggøres på selskabets hjemmeside inklusive en redegørelse for, hvordan evalueringen konkret er foretaget. Væsentlige ændringer afledt af evalueringen bør oplyses i ledelsesberetningen eller på selskabets hjemmeside. Formanden redegør for bestyrelsesevalueringen på generalforsamlingen forud for valg af bestyrelsen.

Ændringen i anbefalingen er en væsentlig opstramning, især i forhold til kommunikationskravet af evalueringen. Endvidere bemærkes, at der fremover er en anbefaling om hvert tredje år at inddrage ekstern bistand i forbindelse med evalueringen.

Anbefalingerne vedrørende ledelsens vederlag

Antallet af væsentlige ændringer i anbefalingerne om ledelsens vederlag er mange – og oplysningskravene øges væsentligt. Flere af disse anbefalinger er inspireret af de nye krav fra aktionærrettighedsdirektivet, som i løbet af 2019 skal implementeres i Danmark. Man kan således med fordel skele til begge regelsæt, så man måske allerede nu kan gennemføre ændringerne som følge af god selskabsledelse, så disse tiltag såvidt muligt stemmer overens med de kommende krav fra aktionærrettighedsdirektivet.

I forordet til anbefalingerne om ledelsens vederlag er det omtalt, at bestyrelsen bør overveje behovet for at inddrage eksterne rådgivere i forhold til udarbejdelse af vederlagspolitikken samt udmøntningen heraf. Oplysninger om ledelsens vederlag bør samles i en vederlagsrapport, der gøres tilgængelig på selskabets hjemmeside.

4.1.1 DET ANBEFALES, at bestyrelsen udarbejder en vederlagspolitik for bestyrelsen, der indeholder

- en detaljeret beskrivelse af vederlagskomponenterne, som indgår i vederlæggelsen af bestyrelsen og direktionen
- en begrundelse for valget af de enkelte vederlagskomponenter
- en beskrivelse af de kriterier, der ligger til grund for balancen mellem de enkelte vederlagskomponenter, og
- *at der redegøres for sammenhængen mellem vederlagspolitikken og virksomhedens langsigtede værdiskabelse og relevante mål herfor.*

Vederlagspolitikken bør minimum hvert fjerde år samt ved hver væsentlig ændring, godkendes på generalforsamlingen og offentliggøres på selskabets hjemmeside.

Anbefalingen har fået nogle markante tilføjelser om, at der skal redegøres for sammenhængen mellem vederlaget og virksomhedens langsigtede værdiskabelse og relevante mål herfor – og der indføres krav om, at generalforsamlingen mindst hvert fjerde år godkender vederlagspolitikken samt når der sker væsentlige ændringer heri.

4.1.2 DET ANBEFALES, at der, hvis vederlagspolitikken indeholder variable komponenter,

- fastsættes grænser for de variable dele af den samlede vederlæggelse, og dermed også en øvre grænse for den samlede vederlæggelse
- sikres en passende og afbalanceret sammensætning mellem ledelsesaflønning og værdiskabelsen for aktionærerne på kort og lang sigt,
- er klarhed om resultatkriterier og målbarhed for udmøntning af variable dele,
- er kriterier, der sikrer, at variabelt vederlag helt eller delvist optjenes over minimum tre regnskabsår, og
- sikres en mulighed for selskabet for at kræve hel eller delvis tilbagebetaling af variable lønandele, der er udbetalt på grundlag af oplysninger, der efterfølgende dokumenteres fejlagtige og eller er påvirket af uagtsom adfærd.

I kommentarerne hertil anføres, at bestyrelsen bør fastsætte en samlet øvre grænse for den absolutte værdi af de variable komponenter på udnyttelsestidspunktet.

De følgende tre anbefalinger omhandler alle vederlag til selskabets ledelse. Særligt den sidste anbefaling vedrørende en vederlagsrapporten er en væsentlig ny anbefaling. De nævnte anbefalinger hænger imidlertid godt sammen med de regler, der forventes implementeret i 2019 som følge af det nye aktionærrettighedsdirektiv.

4.1.4 DET ANBEFALES, at hvis der anvendes aktiebase-ret aflønning, bør programmerne have en optjeningsperiode på mindst tre år efter tildeling og være revolverende, dvs. med periodisk tildeling. Udnyttelse og/eller udbetaling kan således ikke ske før mindst tre år efter tildeling.

4.1.5 DET ANBEFALES, at der ikke aftales opsigelsesperioder med en varighed på mere end to år, og at der ikke aftales fratrædelsesgodtgørelse i tillæg til vederlaget i opsigelsesperioden.

4.2.3 DET ANBEFALES, at selskabet udarbejder en vederlagsrapport, der indeholder oplysninger om det samlede vederlag, hvert enkelt medlem af bestyrelsen og direktionen modtager fra selskabet og andre selskaber i koncernen og associerede selskaber i de seneste fem år, herunder oplysninger om fastholdelses- og fratrædelsesordningers væsentligste indhold, og at der redegøres for sammenhængen mellem vederlaget og virksomhedens strategi og relevante mål herfor. Vederlagsrapporten skal offentliggøres på selskabets hjemmeside.

2

Præciseringer i eksisterende anbefalinger

I anbefaling 1.1.3 anbefales, at selskabet offentliggør kvartalsrapporter. Kommentarerne til denne anbefaling præciserer, at periodemeddelelser ikke opfylder anbefalingen, og at kvartalsrapporter er et væsentligt værktøj til at give regelmæssige informationer til markedet om selskabets forhold, der skaber åbenhed og transparens i forhold til investorer og øvrige interessenter.

I anbefaling 3.1.2, der vedrører bestyrelsens udvælgelse og indstilling af kandidater til bestyrelsen præciseres, at der ud over behovet for kompetencer og kvalifikationer, tages hensyn til behovet for fornyelse og til behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. alder, nationalitet og køn. Denne justering må ses i forhold til den ændrede anbefaling ovenfor vedrørende mangfoldighed, nationalitet og ikke-aldersdiskrimination.

I anbefaling 3.3.1 anbefales, at det enkelte bestyrelsesmedlem skal vurdere, hvor meget tid, det

er nødvendigt at bruge på det pågældende arbejde, så vedkommende ikke påtager sig flere hverv, end at hvert hverv kan udføres på en for selskabet tilfredsstillende vis.

Tidligere omhandlede anbefalingen, at vurderingen skulle foretages både af det enkelte medlem og den samlede bestyrelse – men fremover er det således det enkelte medlems eget ansvar at vurdere omfanget af sine jobs. Det er ikke overraskende, at det enkelte medlem vurderer det, eftersom medlemmet må antages at være den nærmeste til at vurdere det.

Anbefaling 3.3.2 omtaler en række oplysninger om det enkelte ledelsesmedlem, som skal gives i ledelsesberetningen. Det anbefales fremover, at der også oplyses om den pågældendes kompetencer og kvalifikationer af relevans for selskabet samt medlemmets deltagelse i bestyrelses- og udvalgs-møder. Denne anbefaling bliver

allerede efterlevet i nogle selskaber, eftersom særligt omtalen af kompetencerne må anses for at være relevante oplysninger.

Anbefaling 3.4.3 om revisionsudvalg er i sin helhed omformuleret. Det anbefales, at revisionsudvalget alene består af bestyrelsesmedlemmer. Det præciseres i kommentarerne, at eksterne parter ikke har samme indsigt i selskabets forhold og ikke nødvendigvis er underlagt samme ansvar som bestyrelsesmedlemmerne. Denne justering er interessant, al den stund at det nu lovmæssigt er blevet muligt at tage eksterne personer med i revisionsudvalget. Denne mulighed er imidlertid ikke benyttet i praksis, bl.a. fordi retsstillingen for sådanne medlemmer ikke er helt klar. De har således i sagens natur et ansvar for deres arbejde i revisionsudvalget, men deres begrænsede indsigt i virksomheden synes at kunne trække i retning af, at ansvaret ikke er det samme som for almindelige bestyrelsesmedlemmer.

Børsforhold

Ny prospektforordning

Af Allan Knudsen

Den 20. juli 2017 blev den nye prospektforordning (EU 2017/1129) vedtaget. Forordningen finder med enkelte undtagelser anvendelse fra 21. juli 2019, og den afløser det nuværende prospektdirektiv.

Prospektforordningen er vedtaget som en del af EU-Kommissionens initiativ om en kapitalmarkedsunion, som har til formål at give virksomheder bedre muligheder i forbindelse med finansiering, give nye muligheder for investorer og gøre det finansielle system mere robust.

Formål

Formålet med den nye prospektforordning er at gøre det mindre omkostningstungt at rejse kapital på de offentlige markeder og fjerne reguleringsmæssige hindringer for små og mellemstore virksomheders kapitalrejsning.

Den nye forordning indeholder særligt disse relevante ændringer:

- Udbud vil være omfattet af prospektpligten i henhold til forordningen allerede fra EUR 1 mio. mod i dag EUR 5 mio. Forordningen giver dog mulighed for, at grænsen i et medlemsland hæves til EUR 8 mio.
- For at gøre prospekter kortere og klarere, præciserer forordningen mere tydeligt, hvilke oplysninger der er nødvendige.
- Kravene til indhold i prospekter varieres mere ud fra virksomhedens størrelse og typen af udbud. Fx introduceres et EU-vækstprospekt, som er et forenklet prospekt for mindre virksomheder og små udstedelser. Endvidere kan virksomheder, der allerede er noteret på et offentligt marked, og som ønsker at udstede yderligere aktier, anvende et forenklet prospekt.
- Godkendelsesprocessen bliver ensartet i EU.

Baseret på indstilling fra den europæiske EU-organisation for børsforhold, ESMA (European Securities and Markets Authority), vil kommissionen efterfølgende udsende detaljerede retningslinjer for prospekters form og indhold.

Anvendelse fra 21. juli 2019

Forordningen finder anvendelse fra den 21. juli 2019, hvilket er to år fra vedtagelsen, dog med enkelte undtagelser. På tidspunktet for vedtagelse af forordningen trådte artikel 1, stk. 5 litra a og b i kraft. Reglerne vedrører optagelse af yderligere aktier til handel på et reguleret marked og fritager udsteder fra prospektpligt, såfremt antallet af aktier, der optages til handel, udgør mindre end 20 % af de aktier, der allerede er optaget til handel. Den nuværende grænse på 10 % i den store prospektbekendtgørelse (nr. 1257 af 6. november 2015) er dermed ikke længere gældende.

Erfaringer med redegørelse for samfundsansvar

og præciseringer vedrørende redegørelse om det underrepræsenterede køn

Af Jens Pultz Pedersen

Redegørelse for samfundsansvar

Virksomheder i regnskabsklasse store C og D bliver omfattet af nye, skærpede rapporteringskrav vedrørende samfundsansvar. De nye krav indføres trinvis. Virksomheder i regnskabsklasse D med over 500 ansatte skulle implementere reglerne i regnskabsår, der påbegyndtes 1. januar 2016 eller senere. Kriteriet om antallet af ansatte på 500 gælder for koncernen som helhed. Virksomheder i regnskabsklasse store C og virksomheder i regnskabsklasse D med under 500 ansatte skal rapportere efter de nye krav fra regnskabsår, der påbegyndes 1. januar 2018 eller senere.

I alt forventes ca. 1.100 virksomheder i Danmark at blive berørt.

Som for virksomheder i regnskabsklasse D med over 500 medarbejdere, der har skullet efterleve de udvidede rapporteringskrav siden 2016, skal alle øvrige virksomheder i regnskabsklasse D og store C som en del af ledelsesberetningen i 2018 indarbejde følgende (det kan dog under givne betingelser præsenteres andre steder end i ledelsesberetningen):

- Udarbejde en "følg eller forklar"-redegørelse
- Beskrive forretningsmodellen

- Oplyse om primære risici ved forretningsaktiviteter i relation til samfundsansvar
- Redegøre for politikker, indsats og resultater for miljø, klima, sociale- og medarbejderforhold, menneskerettigheder og anti-korruption (med mindre virksomheder forklarer, hvorfor en given politik ikke er relevant)
- Oplyse om anvendelsen af ikke-finansielle KPI'ere
- Beskrive due diligence processer (nødvendig omhu).

De eksisterende undtagelser er uændrede, så det fortsat er en mulighed at henvise til et moderselskabs redegørelse for koncernen eller placere sin redegørelse i en supplerende beretning eller på virksomhedens/koncernens hjemmeside, så længe det klart fremgår af det pågældende selskabs ledelsesberetning, hvor redegørelsen kan findes. Har virksomheden tilsluttet sig FN's Global Compact og årligt udarbejdet en Communication on Progress (CoP) rapport, kan der fortsat henvises hertil, når blot virksomheden har sikret sig, at alle formelle indholds krav i årsregnskabslovens § 99 a er opfyldt.

De danske regler for rapportering om samfundsansvar tjener til implementering af EU's regnskabsdirektiv, som alle medlemslande forventes at have implementeret for 2017, dog er regnskabsdirektivet ikke implementeret ens i medlemslandene. I nogle lande har lovgiver som i Danmark valgt

at inddrage flere virksomheder under rapporteringskravet end for langt i regnskabsdirektivet (klasse D med 500+ medarbejdere), ligesom andre lande har anlagt en bredere tolkning vedr. diversitet i ledelsen end den rent kønsmæssige, som i Danmark er implementeret i kraft af ÅRL § 99 b.

Virksomheder, der har større datterselskaber i andre EU-lande, bør i god tid afsøge lovkrav lokalt vedrørende rapportering om samfundsansvar, herunder mulighederne for at henvise til moderselskabets rapportering og de konkrete krav til rapportering om diversitet, således at det sikres, at lokale lovkrav opfyldes, hvis de ikke stemmer overens med de danske rapporteringskrav som formuleret i årsregnskabslovens § 99 a og b.

Præciseringer ift. til redegørelse for det underrepræsenterede køn

Årsregnskabslovens § 99 b har været gældende siden 2013 og har siden da affødt en lang række tvivlsspørgsmål, som Erhvervsstyrelsen med sin vejledning fra marts 2016 søger at adressere.

Læs mere her:

www.pwc.dk/aan17010

Det skal i øvrigt nævnes, at Erhvervsstyrelsen for tiden har efterlevelse af reglerne om det underrepræsenterede køn som et fokusområde. Derfor anbefaler vi, at man laver et ekstra tjek på, om lovens krav fuldt ud er opfyldt, når årsrapporten for 2017 udarbejdes.

Blandt de væsentligste afklaringer i vejledningen, hvad angår måltal, kan nævnes:

- Præcisering af hvad ligelig fordeling i øverste ledelsesorgan er – regel om 40/60 fordeling eller nærmeste, lavere procent.
- Med blot en eller to personer i øverste ledelsesorgan, er der per definition allerede ligelig fordeling.
- Hvis et mål nås tidligere end estimeret, er der ikke længere krav om at opstille nyt måltal med det samme, men alene overveje, om det eksisterende, opnåede mål fortsat kan karakteriseres som ambitiøst. (Hvis nej, opstilles nyt måltal med ny frist).
- Koncerner kan vælge enten at opstille koncernmåltal og politikker eller lade hvert omfattet datterselskab selv opstille måltal og politikker og eventuelt redegøre herfor individuelt.
- Vær dog opmærksom på, at jf. årsregnskabslovens § 128 vedr. koncernens ledelsesberetning, så skal et koncernregnskabs ledelsesberetning også beskrive § 99 b efterlevelse, som var koncernen ét selskab. Koncern ledelsesberetningen skal således redegøre for måltal og politikker for som minimum alle af loven omfattede datterselskaber.
- Den konsoliderede redegørelse for måltal og politikker i et koncernregnskab kan tjene til, at omfattede datterselskaber blot kan henvise til koncernens ledelsesberetning.

I forhold til opstilling af politik for det underrepræsenterede køn

på øvrige ledelseslag er der ikke i vejledningen stillet krav til politikens konkrete formulering, ej heller ambitionsniveau. Erfaringer fra de første to års rapportering har vist, at mange virksomheder ikke ønsker at opstille politikker, der decideret har til formål at fremme repræsentationen af kvinder på øvrige ledelseslag, men alene redegør for, at man hverken i ord eller handling diskriminerer, og man altid ansætter på basis af kvalifikationer. Vejledningen tilbyder uddybende formuleringer til den indsats, som skal føre opstillede politikker ud i livet, da erfaringer viser, at virksomhederne har vanskeligt ved at identificere, hvad man konkret har foretaget af indsats med udgangspunkt i politikken.

Indsatsen i regnskabsperioden skal således beskrive virksomhedernes ligestillingsmæssige tiltag og kan fx omhandle:

- Samarbejde med andre virksomheder
- Rammer for den enkelte leders karriereudvikling gennem netværk
- Mentorordninger
- Interne måltal for andelen af det underrepræsenterede køn
- Andre tiltag, der gør virksomheden attraktiv for ledere af begge køn.

Efter vejledningen er det et generelt krav, at virksomhederne foretager aktive handlinger i relation til at

øge andelen af det underrepræsenterede køn på øvrige ledelseslag. 2017 er fjerde år for rapportering om måltal og politik for at øge det underrepræsenterede køn, og Erhvervsstyrelsen har derfor i efteråret 2017 gennemført en analyse af virksomhedernes rapportering med henblik på at kunne give råd til ministeren ift. lovens udformning, effekt, resultater og anvendelighed. Erhvervsstyrelsen har i den forbindelse givet over 50 påbud til virksomheder, som efter Erhvervsstyrelsens vurdering ikke efterlevede årsregnskabslovens § 99 b.

Påbuddene har ikke alene gået på manglende måltal og/eller politik, men også på kvaliteten af det rapporterede. Der er således givet påbud om måltal, der ikke var fastsat konkrete nok, og politikker, der ikke blev opfattet som politikker, men snarere som standpunkter uden mulighed for læseren for at vurdere, om ledelsen reelt havde til hensigt at øge andelen af det underrepræsenterede køn på øvrige ledelseslag.

For virksomheder, der har modtaget påbud, og for virksomheder, der ikke har udarbejdet måltal og politikker iht. årsregnskabslovens § 99 b med tilhørende vejledning, er der således god grund til at få tilrettet rapporteringen for 2017 for at imødegå fremtidige påbud og manglende efterlevelse af loven.

Environment, Social and Governance (ESG)

Af Mogens Pedersen

Risici med afsæt i miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige aspekter, på engelsk Environment, Social and Governance (ESG) får i disse år øget bevågenhed blandt virksomheder, investorer, fonde og lovgivere.

Den øgede opmærksomhed udmønter sig i, at danske virksomheder og institutioner begynder at forholde sig til miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige aspekter ud fra en ESG-tilgang, hvor en troværdig afdækning af ESG-drevne muligheder og risici er med til at sikre sammenhæng mellem kerneaktiviteter, ESG-politikker og kommunikation.

ESG-tilgangen skal ses i forlængelse af andre tidligere dagsordner, alle med afsæt i bæredygtighed som formuleret af Brundtland-kommissionen, så som Corporate Social Responsibility (CSR) og Social Responsible Investing (SRI). I en dansk kontekst er særligt CSR-arbejdet i en række virksomheder blevet reduceret til aktiviteter udført med det formål at leve op til årsregnskabslovens §§ 99 a og b.

Som en mulig reaktion på denne fokus på årsregnskabslovens krav har der bredt sig en tilgang, som i højere grad er strategisk og risikodreven, gennem brugen af ESG. Denne udvikling har til dels afsæt i de seneste års politiske opmærksomhed på koblingen mellem udvikling, ansvarlighed og private virksomheder – ikke mindst via Paris klimaaftalen og ratificeringen af FN's verdensmål (Sustainable Development Goals – SDG) i 2015.

Virksomheder

Danske virksomheder har allerede arbejdet med bæredygtighedsbegrebet gennem en årrække, hovedsageligt drevet frem af lovkrav. Dette arbejde med bæredygtighed er også et resultat af, at ESG-risici kan have negativ indflydelse på virksomhedens drift, indtjening og omdømme. Samtidig har såvel kunder, leverandører, samarbejdspartnere og den bredere offentlighed en klar forventning om, at ledelsen tager højde for ESG-faktorer alle de steder, hvor disse kan have en indflydelse på virksomheden.

De danske virksomheder, der adresserer risici ud fra en ESG-platform, stiller sig selv nogle af de samme spørgsmål, når det kommer til at vurdere, i hvilken grad de adresserer risikoen og mulighederne bedst muligt. Disse inkluderer:

- Har vi den fornødne forståelse af de ESG-relaterede risici, vores virksomhed er eksponeret overfor?
- Har vi identificeret de forretningsmæssige muligheder, der vil opstå som en følge af øget fokus på eksempelvis vores produkters energieffektivitet og CO₂-aftryk?
- Har vi defineret de målepunkter, vi vil styre efter på ESG-området i form af eksempelvis KPI'er?

Investorer

For investorer er ESG-begrebet den foretrukne tilgang til risikostyring og sikring af ansvarlighed i investeringer. Investorer vurderer

ESG-faktorerens mulige påvirkning af risikoen i en potentiel eller eksisterende investering og adresserer dermed indirekte den forventning om ansvarlighed i investeringer, som kunder og øvrige interessenter har.

Der er blandt danske investorer stadig tale om hovedsageligt at bruge ESG-kriterier i screeninger, hvor man eksempelvis ønsker at undgå at investere i tobak eller våben (negative screeninger). Der er endnu langt mellem investorer, som bruger ESG i positive screeninger, fx til at identificere investeringer med positive effekter på føromtalte SDG'er (positive screeninger).

Screeninger kombineres i nogen grad med udøvelse af aktivt ejerskab, hvor investorer – enten selv eller via rådgivere – afgiver deres stemme i forbindelse med virksomheders generalforsamlinger. Såvel screeninger som aktivt ejerskab lader sig bedst gøre, når der er tale om børsnoterede investeringer. For alternative investeringer, som udgør en stadig større andel af de danske pensionskassers investeringer, er ESG-arbejdet mindre ensrettet og stadig underprioriteret i forhold til børsnoterede investeringer.

Investorer bør sikre sig i forhold til ESG-risiciafdækning ved at stille sig selv følgende spørgsmål:

- Har vi formuleret et sæt retningslinjer eller politikker for vores aktiviteter i forhold til sociale, miljømæssige og ledelsesmæssige udfordringer?
- Lever vi op til vores kunders forventninger om ansvarlighed?

- Har vi de nødvendige procedurer på plads til rettidigt at identificere risici i potentielle investeringer?
- Har vi det fornødne beredskab, hvis en af vores investeringer pådrager sig uønsket opmærksomhed som resultat af en ESG-relateret hændelse?

Erhvervsdrivende fonde

ESG-begrebet finder i høj grad også anvendelse i erhvervsdrivende fonde. Også for fondene kan det ofte være en udfordring på en effektiv og systematisk måde at afdække den risiko, der stammer fra ESG-

aspekter. Risikoen kan have afsæt i fondens erhvervsaktivitet, investeringer forvaltet af fonden såvel som fondens uddelingsaktiviteter. For fonde kan det især være en udfordring at sikre den nødvendige troværdighed og sammenhæng mellem fondens uddelingsaktiviteter og investeringer eller erhvervsaktiviteter.

Samspillet mellem investorer, fonde og virksomheder

ESG har som begreb bevæget sig fra udelukkende at blive brugt blandt institutionelle investorer og investeringsforvaltere til nu at finde

anvendelse hos en stadig større gruppe af virksomheder. Disse virksomheder bruger ESG-begrebet og udvalgte ESG KPI'er til at rapportere målrettet til investorer på udvalgte miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige faktorer.

Et af de tydelige tegn på at investorer, fonde og virksomheder arbejder på at nærme sig en fælles fortolkning af ESG-begrebet og dets anvendelighed, er den række af guidelines, som publiceres med forslag til ESG-nøgletalsindikatorer (KPI'er). Blandt disse guidelines findes fra marts 2017 en publikation fra Nasdaq Nordic med titlen ESG Reporting Guide: A Support Program for Nasdaq Issuers.

Guiden kommer med anbefalinger til 33 KPI'er fordelt på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige områder. Disse KPI'er er netop udarbejdet for at lette kommunikationen mellem virksomheder og investorer.

Typiske spørgsmål fra fonde ift ESG

De fonde, der vælger at adressere ESG-udfordringerne i forhold til deres aktiviteter, stiller ofte indledningsvis nogle af de samme spørgsmål:

- Har vi formuleret et sæt retningslinjer eller politikker for vores investeringer i forhold til sociale, miljømæssige og ledelsesmæssige udfordringer?
- Lever vi op til fondens formål samt eksisterende politik set fra et ESG-synspunkt i forhold til vores investerings- og erhvervsaktiviteter?
- Har vores uddelingsaktiviteter de ønskede positive effekter i forhold til sociale og miljømæssige problemstillinger?

Der kan læses mere om ESG og fondenes anvendelse af dette begreb i Fondshåndbogen 2018

www.pwc.dk/fh

Fonde

Nyt om fonde

Af Martin Kristensen

I Fondshåndbogen 2018 har vi særlig sat fokus på:

- Fondes udvikling og bidrag til samfundet
- ESG – se særskilt artikel side 40.
- Registrering af fondes reelle ejere i Erhvervsstyrelsens it-system
- Fondes behandling af person-data.

Derudover har vi i Fondshåndbogen 2018 også omtalt, at Erhvervsstyrelsen har indskærpet reglerne

om god fondsledelse og udsendt et notat om opmærksomhedspunkter for bestyrelsesmedlemmerne i fondene.

Fondes udvikling og bidrag til samfundet

Fonde er i fokus som aldrig før. Godt hjulpet af den nye lov om erhvervsdrivende fonde, herunder anbefalinger for god fondsledelse, men også som følge af ejerskabet af store og betydningsfulde virksomheder samt væsentlige uddelinger til almennyttige formål.

Fondes uddelinger vægter – selv efter en samfundsmæssig målestok – betydeligt og kan gøre en stor forskel på, om projekter mv. gennemføres eller ej. De 25 største fonde uddelte således i 2016 knap DKK 12 mia. til videnskabelige, kulturelle og sociale formål. De samlede uddelinger for alle fonde i 2016 udgjorde tæt på DKK 17 mia.

Det er indlysende, at der med disse beløbsstørrelser samler sig en interesse for fondenes virksomhed, hvilket stiller krav til fondenes informationspolitik og kommunikationsevner. Et forskningsprojekt

på CBS forsøger at tegne et billede af fondene ved at fremdrage forskellige relevante karakteristika. Det fremgår blandt andet, at erhvervsdrivende fonde lever fem gange så lang tid som andre virksomhedstyper. Fonde har herudover en mere stabil ledelse samt en mere stabil drift med mindre udsving i afkastet.

Forskningen tyder på, at fondsejede virksomheder vokser langsommere, idet de er mindre aktive i forbindelse med virksomhedsovertagelser og fusioner. Ligesom medarbejdere i fondsejede virksomheder synes at være bedre lønnet og har en højere uddannelse.

Der kan læses mere om fondenes betydning og karakteristika i Fondshåndbogen 2018

www.pwc.dk/fh

Registrering af fondes reelle ejere i Erhvervsstyrelsens it-system

Senest 1. december 2017 skal samtlige erhvervsdrivende og ikke-erhvervsdrivende fonde registrere deres reelle ejere i Erhvervsstyrelsens it-system.

Lovgivningens formål er at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering.

Fonde har pr. definition ikke ejere. Som følge af definitionen på reelle ejere som fysiske personer, der direkte eller indirekte udøver kontrol eller på anden måde har ejerskabslignende beføjelser, er fonde imidlertid også omfattet af de nye regler.

Dette medfører, at fondens bestyrelse skal registreres som reell

ej. Registreringspligten gælder endvidere personer, der er særligt begunstigede af fonden eller den gruppe af personer, i hvis hovedinteresse fonden er oprettet eller fungerer.

Såfremt fonden har en direkte eller indirekte ejerandel eller stemmerettigheder over 25 % på en kapitalandel, skal fondens bestyrelse tillige registreres som reelle ejere i disse selskaber, medmindre selskabet er et selskab, hvor aktierne er noteret på et reguleret marked eller et datterselskab af et sådant børsnoteret selskab.

De oplysninger, som skal registreres, er personens navn, adresse og fødselsdato, nationalitet og bopælsland, art og omfang af rettigheder samt CPR-nr., når dette er muligt. Formålet er at fastslå en entydig identifikation af den reelle ejer.

Fondes behandling af persondata

Kerneområdet i databeskyttelsesforordningen er personoplysninger i it-systemer. Alle steder, hvor personoplysninger er lagret eller på anden vis behandles elektronisk, gælder reglerne. Det kan for eksempel være i regneark, dokumenter og e-mails. Det omfatter blandt andet også personoplysninger, der ligger på databærende medier, for eksempel en USB-nøgle, en bærbar computer, en tablet eller en mobiltelefon. Det er ikke et krav, at oplysningerne er struktureret på en måde, så de nemt kan fremsendes.

Herudover er enkelte manuelle behandlinger omfattet. Det kan være udskrifter fra it-systemerne eller selvstændige manuelle registre med personoplysninger.

Forordningens krav vil berøre alle fonde, når de håndterer oplysninger om personer. I oversigtsform er her ti trin, som fonde skal igennem for at efterleve forordningen:

1 **Fastlæg, hvor i organisationen ansvaret for databeskyttelse**

er placeret. Udform en generel databeskyttelsespolitik, hvor det beskrives, hvordan efterlevelse af databeskyttelsesreglerne er organiseret.

2 **Skab overblik over fondens behandlinger af personoplysninger**

og udform fortegnelser over fondens behandlingsaktiviteter samt procedurer for vedligeholdelse af fortegnelserne.

3 **Gennemgå de retlige grundlag** for fondens behandlinger og dokumenter konklusionerne.

4 **Gennemgå og opdater fondens samtykkeerklæringer**, så de lever op til forordningens krav. Skab sikkerhed for, at samtykker kan dokumenteres.

5 **Fastlæg opbevaringsfrister** for forskellige situationer, hvor personoplysninger håndteres, og indfør rutiner for sletning.

6 **Fastlæg procedurer for opfyldelse af de registreredes rettigheder** og sørg for, at fonden opfylder oplysningsforpligtelsen over for de registrerede og de øvrige rettigheder.

7 **Opdater eller fastsæt en it-sikkerhedspolitik** for fonden. Se til, at der er indført passende tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger til imødegåelse af de risici, som fondens databehandlinger indebærer. Dokumenter fondens risikovurdering og beslutninger om, hvilke foranstaltninger der skal træffes.

8 **Fastlæg procedurer for håndtering af databehandlere.** Få overblik over, hvilke databehandlere der anvendes, og om der er indgået databehandlerkontrakter med alle. Se til, at databehandlerne garanterer en passende datasikkerhed, og at aftalerne lever op til forordningen.

9 **Fastlæg procedurer for håndtering af brud på persondatasikkerheden**, herunder hvem der skal kontaktes i tilfælde af sikkerhedsbrud, og hvordan sikkerhedsbrud skal håndteres med eventuel anmeldelse til Datatilsynet og underretning til de berørte personer.

10 **Sørg for instruktion og oplæring** af alle medarbejdere, der håndterer personoplysninger.

Fondens registrering og håndtering af persondata i forbindelse med behandling af ansøgninger om uddelinger udgør et oplagt område, hvor den nye lov stiller krav til etablering af procedurer og indførsel af sikkerhedsforanstaltninger. Men ligesom i enhver anden

virksomhed er der også behov for at forholde sig til persondata, som vedrører medarbejdere, kunder og leverandører og andre samarbejdspartnere.

Du kan læse mere om dette emne i Fondshåndbogen 2018

Erhvervsstyrelsens tilkendegivelse om god fondsledelse

Erhvervsstyrelsen har udtalt, at redegørelsen for god fondsledelse skal redegøre for alle 16 anbefalinger. Formålet er, at offentligheden og Erhvervsstyrelsen kan se, at fondene positivt har forholdt sig til hver enkelt af de 16 anbefalinger om god fondsledelse. I praksis anvendes skemaet, som komitéen har udarbejdet til god fondsledelse. Offentliggørelse af skemaet kan ske i årsrapporten (ledelsesberetningen) eller på fondens hjemmeside. Offentliggøres skemaet på fondens hjemmeside, skal årsrapporten indeholde URL-adresse, således at regnskabslæser umiddelbart kan finde sitet.

Erhvervsstyrelsens opmærksomhedspunkter for bestyrelsesmedlemmer i fonde

Endvidere har Erhvervsstyrelsen den 7. april 2017 udsendt et notat om opmærksomhedspunkter for bestyrelsesmedlemmer i fonde.

Hvis man sidder som medlem af en fondsbestyrelse, er det særligt vigtigt at være opmærksom på følgende:

1 **Fonde er selvejende, hvilket betyder, at ingen uden for fonden kan udøve nogen former for ejerbeføjelser.**

Ad. 1. Der kan godt være personer eller organisationer uden for fonden, som udpeger bestyrelsesmedlemmer, men den udpegningsberettigede:

- Kan ikke instruere bestyrelsesmedlemmet, og
- Kan ikke afsætte bestyrelsesmedlemmet.

Bestyrelsesmedlemmet kan dog drøfte konkrete emner med den udpegningsberettigede, men skal dog iagttagende sin tavshedspligt. Det er bestyrelsen, der træffer beslutning om, hvad der må videregives til udvalgte interessenter. Dette indebærer, fx at et bestyrelsesmedlem udpeget af en kommune ikke på egen hånd ukritisk må videregive informationer – men skal bringe det op til beslutning i bestyrelsen.

2 **Bestyrelsen er fondens øverste ledelsesorgan og skal alene varetage fondens formål og interesser.**

Ad. 2. Fondens formål er fastlagt af stifteren og fremgår af vedtægten. Bestyrelsen skal varetage den overordnede og strategiske ledelse af fonden og skal alene varetage fondens interesser i overensstem-

melse med fondens formål. Det er i denne sammenhæng uden betydning, hvordan de enkelte bestyrelsesmedlemmer er udpeget.

Ansættes en direktion, skal den varetage den daglige ledelse, men skal også gøre det under iagttagelse af fondens interesser og i overensstemmelse med fondens formål.

3 **Bestyrelseshvervet – og dermed også ansvaret – er personligt.**

Ad. 3. Bestyrelseshvervet er et personligt hverv. Det indbefatter, at medlemmet ikke er ansat i fonden. En eventuel ansættelse hos en udpegningsberettiget omfatter ikke bestyrelsens rolle som bestyrelsesmedlem.

Ansvaret bedømmes ud fra, om handlingen er forsætlig eller uagtsom – og i forhold til den skade, som påføres fonden eller tredjemand. Det betyder også, at beslutninger, der er truffet på et forsvarligt grundlag for at varetage fondens formål og interesser – og som efterfølgende viser sig at være forkerte eller tabsgivende – ikke fører til ansvar.

Alle medlemmer af bestyrelsen har samme rettigheder, forpligtelser og ansvar. Det betyder, at uanset om det enkelte bestyrelsesmedlem er et familiemedlem, offentligt udpeget eller medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem, vil et eventuelt erstatningsansvar være det samme som de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

I forbindelse med eventuelle erstatningssager kan det vurderes, hvilke muligheder bestyrelsesmedlemmet havde for at gribe ind, herunder også i forhold til fx hvilke informationer, formanden har givet til bestyrelsen.

4 **Alle bestyrelsesmedlemmer har lige rettigheder og pligter.**

Ad. 4. Alle bestyrelsesmedlemmer er ligestillede, og alle medlemmer har samme retsstilling, uanset

hvem der har udpeget eller valgt bestyrelsesmedlemmet.

Der kan differentieres på udvalgte konkrete ansvarsopgaver og vederlag, og formanden kan have en særlig rolle i forhold til at indkalde til og lede bestyrelsesmøderne og derfor modtage særligt vederlag herfor. Formanden har dog ingen selvstændig beslutningskompetence, men skal involvere de øvrige bestyrelsesmedlemmer i tide og indhente bestyrelsens godkendelse, når det er relevant.

Formanden skal give retvisende og fyldestgørende oplysninger til bestyrelsen og sørge for et forsvarligt beslutningsgrundlag og om fornødent indhente juridisk rådgivning.

Det er ansvarspådragende ikke at leve op til de pligter, som bestyrelsesmedlemmet har – og bestyrelsesmedlemmet kan afsættes af fondsmyndigheden.

5 **Bestyrelsen skal være selvstændig i ft. fondens stifter, væsentlige gavegivere o.l.**

Ad. 5. Det er vigtigt, at bestyrelsen er uafhængig af stifter, væsentlige gavegivere, og skal handle uafhængigt af særinteresser.

Kravet om selvstændighed medfører, at mindst en tredjedel af bestyrelsens medlemmer skal være uafhængige af fondens stifter og væsentlige gavegivere. Manglende selvstændighed kan føre til, at fonden ikke betragtes som gyldigt stiftet.

Bestyrelsesmedlemmer udpeget af stiftere eller væsentlige gavegivere mv. kan sædvanligvis ikke betegnes som uafhængige. Uafhængighed suppleres endvidere med Anbefalinger for god Fondsledelse, som indeholder et mere generelt uafhængighedsbegreb og evne til upartisk at varetage fondens interesser.

Andre forhold

Nyt register for reelle ejere

Næsten alle virksomhedstyper skal nu registrere sine reelle ejere

Af Martin Kristensen

Som følge af EU's 4. hvidvaskdirektiv vedtog Folketinget lov om etablering af et register for virksomheders reelle ejere, lov nr. 262 af 16. marts 2016. Loven trådte i kraft 23. maj 2017, og virksomhederne skulle inden 1. december 2017 registrere sine reelle ejere i lighed med registrering af de legale ejere.

Registreringer af reelle ejere er en yderligere udbygning af Erhvervsstyrelsens system til registrering af legale ejere. Hensigten bag loven er en øget gennemsigtighed for de forskellige selskabs- og virksomhedskonstruktioner.

Registreringen betyder, at oplysninger om navn, adresse og oplysninger om personens reelle ejerskab (men ikke oplysning om fx CPR-nummer) er offentligt tilgængelige, når de er registreret i systemet.

En række virksomheder, som hidtil har været undtaget fra registreringspligt i Erhvervsstyrelsen, skal nu registreres i styrelsen med en række grundlæggende oplysninger, der gør det muligt at identificere virksomheden og dens reelle ejere. Det har bl.a. betydning for fonde, interessentskaber, kommanditselskaber og selvejende institutioner.

Hvem omfattes af loven?

Udgangspunktet er, at alle virksomheder er omfattet af loven. Derfor er følgende virksomhedstyper omfattet af reglerne om reelle ejere og skal registrere sine reelle ejere:

Selskabslovgivningen	Finansiell lovgivning	Lov om fonde og visse foreninger
- Aktieselskaber (A/S) - Anpartsselskaber (ApS) - Iværksætterselskaber (IVS) - Partnerselskaber (P/S) - Kommanditselskaber (K/S) - Interessentselskaber (I/S) - Virksomheder med begrænset ansvar (AMBA, FMBA, SMBA) - Erhvervsdrivende fonde - Europæiske virksomhedsformer (SE, SCE, EØFG)	- Finansielle virksomheder omfattet af selskabsloven - Gensidige forsikringselskaber - Tværgående pensionskasser - Sparekasser - Andelskasser - Sparevirksomheder - Firmapensionskasser - Kapitalforeningen - Investeringsforeninger - SIKAV	- Ikke-erhvervsdrivende fonde - Legater - Stiftelser - Andre selvejende institutioner - Fonde omfattet af mellemfolkelig overenskomst - Fonde der opfylder en kommune eller regions forpligtelser i henhold til lov om social service - Folkekirkens selvejende institutioner, trossamfund og godkendte uddannelsesinstitutioner¹ - Selvejende institutioner, der er under tilsyn eller økonomisk kontrol af en offentlig myndighed i henhold til anden lovgivning - Selvejende institutioner, hvis drift overvejende dækkes af statslige eller kommunale midler, og som er undergivet offentlig tilsyn - Fonde, hvis aktiver ikke overstiger DKK 1 mio. - Fonde, som er undtaget fra fondsloven, jf. lovens § 1, stk. 5 - Foreninger (fagforeninger, brancheforeninger m.fl.)

1) PwC har fået oplyst fra Kirkeministeriet, at eftersom Kirkeministeriet har informationerne, arbejder ministeriet på en løsning om at give en samlet indmelding til Erhvervsstyrelsens it-system.

Ikke omfattede virksomheder

Følgende virksomheder er dog ikke omfattet af reglerne om reelle ejere og skal derfor ikke registrere reelle ejere:

- Børsnoterede virksomheder, hvis ejerandele handles på et reguleret marked eller et tilsvarende marked, som er under-

givet oplysningspligt i overensstemmelse med EU-retten. Bemærk, at en børsnoteret virksomhed noteret med gældsinstrumenter (obligationer) er ikke fritaget fra at registrere ejere, hvis aktierne ikke også er børsnoteret

- Enkeltmandsvirksomheder
- Personligt ejede mindre virksomheder (PMV)

- Selvstændige offentlige virksomheder (SOV)
- Filialer
- Frivillige foreninger
- Andelsboligforeninger.

Det skal i øvrigt bemærkes, at selv om børsnoterede selskaber er fritaget fra at registrere reelle ejere, er disse selskabers dattervirksomheder ikke fritaget.

Vil du vide mere om ...

- Definitionen om reelle ejere
- Ledelsens pligter i forhold til loven
- Hvad forstås ved begrebet reelle ejere – og hvordan opgør man ejerandele?
- Hvad registrerer datterselskaber til børsnoterede virksomheder?
- Noget om erhvervsdrivende virksomheder eller
- Noget om særregler for fonde, legater og selvejende institutioner.

... så finder du omtale af emnerne i vores Dialog-indlæg

www.pwc.dk/aan17001

Har du brug for viden om foreninger, finder du det i Dialog

www.pwc.dk/aan17002

Værdien af årsrapporten

Af Thomas Ryttersgaard

Undersøgelse af regnskabsbrugernes og virksomhedernes holdninger til årsrapporten

Årsrapporten er stadig den mest troværdige kilde til information om virksomheden. Det er konklusionen i undersøgelsen "Værdien af årsrapporten II", der er blevet til i et samarbejde mellem Copenhagen Business School og PwC.

Undersøgelsen er en opfølgning på og udvidelse af en tilsvarende undersøgelse, der blev gennemført i 2011 med henblik på at klarlægge udviklingen i regnskabsaflæggelsen, årsrapportens rolle i virksomhedens kommunikation og regnskabsbrugernes anvendelse af årsrapporten.

Siden 2011 har miljøet omkring udarbejdelse og anvendelse af årsrapporter udviklet sig – både i Danmark og internationalt. Et af de helt store temaer inden for regnskabsaflæggelse i Danmark har siden 2011 været Cutting Clutter, hvor virksomhederne har haft øget fokus på reduktion af omfanget af årsrapporterne, herunder især noter. For de børsnoterede virksomheder har læsbarheden af og informationsværdien i årsrapporten også været et tema, der har stået højt på agendaen.

Nye kanaler til kommunikation og bearbejdelse af virksomhedsinformation såsom sociale medier, XBRL, big data, kunstig intelligens og senest blockchain har alle potentiale til disruption af den traditionelle forståelse for regnskabsaflæggelse.

Årsrapporten er fortsat et meget vigtigt kommunikationsværktøj, som både virksomhederne og regnskabsbrugere tager meget seriøst, og den anvendes som en væsentlig informationskilde ved bedømmelse af en virksomheds udvikling.

Undersøgelsens design og gennemførelse

Undersøgelsen er gennemført som to separate online-spørgeskemaundersøgelser sendt til henholdsvis regnskabsbrugere af årsrapporter for børsnoterede virksomheder og regnskabsudarbejdere i de børsnoterede virksomheder. Dataindsamlingen har fundet sted i perioden marts – juli 2017. Undersøgelsen bygger på online-besvarelser fra 58 regnskabsbrugere og 42 børsnoterede virksomheder.

Regnskabsbrugere i form af primært professionelle investorer, analytikere og banker er blevet spurgt om deres brug af og holdninger til danske børsnoterede virksomheders årsrapporter.

Virksomhederne er spurgt om deres vurdering af årsrapporten, herunder særligt værdien af samt ressourceanvendelsen ved udarbejdelsen af ledelsesberetning og noter. Alle virksomheder i undersøgelsen er ikke-finansielle virksomheder.

Øvrige resultater

Årsrapportens målgrupper

- Investorer og analytikere betragtes af virksomheden som de væsentligste brugere af årsrapporter.
- Professionelle relationer såsom leverandører og kreditgivere er faldet som målgruppe i forhold til 2011.
- Fagforeninger og NGO'ere betragtes ikke som væsentlige regnskabsbrugere.

Årsrapporten som kommunikationsværktøj

- Brugere mener, at årsrapporten er en vigtig del af en virksomheds kommunikation, og den bidrager til virksomhedens troværdighed.
- Brugere ønsker at have elektronisk adgang til årsrapporten, men efterspørger ikke XBRL eller lignende muligheder for at skræddersy den efter egne behov.

- Efterspørgslen efter en trykt version af årsrapporten er meget lav.
- Der er ikke et entydigt ønske blandt brugerne om kun at modtage årsrapporten på engelsk.

Ledelsesberetningen

- Brugere efterspørger ledelsesberetningens elementer om virksomhedens udvikling mest, herunder "Beskrivelse af udviklingen i det foregående år", "Hoved-/nøgletalsoversigten" og "Den forventede udvikling".
- Generel information om virksomheden og dens forretning, herunder virksom-

hedens hovedaktivitet og aktionærinformation vægtes ikke lige så højt af regnskabsbrugere.

- Brugernes nytte af redogørelse for CSR og virksomhedsledelse er lav på trods af, at de er relativt ressourcekrævende for virksomhederne at udarbejde.

Udmeldelse af resultatmål

- Det væsentligste parameter for forventet udvikling er ifølge brugerne omsætning.
- Brugere efterspørger information om forventninger til hhv. EBIT og EBITDA nogenlunde ens. Virksomhederne anvender EBIT væsentligt mere end EBITDA.

Undersøgelsens væsentligste resultater

86 % af regnskabsbrugerne anvender i høj eller meget høj grad årsrapporten som den vigtigste kilde til information om virksomheden. Det er en lille stigning i forhold til den tilsvarende undersøgelse i 2011, hvor 82 % af regnskabsbrugerne tilkendegav, at de i høj eller meget høj grad anvender årsrapporten som den vigtigste informationskilde. I 2017 scorede årsrapporten som informationskilde i gennemsnit 4,4 point ud af 5 mod 4,5 i 2011.

”86%

af regnskabsbrugerne anvender i høj eller meget høj grad årsrapporten som den vigtigste kilde til information om virksomheden”

Derefter følger årsregnskabsmeddelelser og kvartals-/halvårsregnskaber med gennemsnitlige scorer på henholdsvis 4,1 (4,1) og 4,0 (4,1).

Vi har spurgt ind til, om der er forskel i anvendelsen af forskellige informationskilder alt afhængigt af, om det er første gang, brugeren stifter bekendtskab med virksomheden, eller om det er en virksom-

hed, der er kendt i forvejen. Resultatet viser, at årsrapporten er vigtig, uanset om det er første gang, en bruger skal vurdere en virksomhed, eller om det er en i forvejen kendt virksomhed.

Det viser sig imidlertid, at kvartals-/halvårsregnskaber får en mere væsentlig rolle, når der er tale om en virksomhed, der er kendt i forvejen. Scoren stiger fra 4,0 ved første bekendtskab til 4,4. Gennemsnitligt er vigtigheden dog steget en smule i forhold til 2011, hvor kvartals-/halvårsregnskaber nu ligger på 4,2 mod 4,1 i 2011.

Virksomhedens hjemmeside er med en 5. plads fortsat en vigtig informationskilde med en score på 3,5 (3,4), men den rangerer fortsat under de mere traditionelle informationskilder.

På trods af de sociale mediers indflydelse på information og kommunikation i samfundet, er det endnu ikke en kilde til information, der anvendes meget af regnskabsbrugerne. Med en score på 1,7 ud af 5 vurderer regnskabsbrugerne den lavest af de mulige alternativer. Mere end 86 % af regnskabsbrugerne svarer, at de slet ikke eller kun i mindre grad anvender de sociale medier som informationskilde ved vurderingen af en virksomhed.

Årsmagasiner og lignende har også kun begrænset anvendelse for professionelle regnskabsbrugere.

Brugernes besvarelser bekræfter konklusionerne fra 2011-undersøgelsen om, at der ikke er bedre alternativer end årsrapporter og regnskabsinformation, når det drejer sig om vurdering af en virksomhed og dens økonomiske udvikling. Årsrapporten er derfor fortsat den vigtigste og mest troværdige informationskilde.

At årsrapporten fortsat har denne rolle kan skyldes, at objektiviteten i en årsrapport er højere end i andre informationskilder, fordi den dels er udarbejdet på basis af en detaljeret regulering, men også fordi det samtidig er den eneste informationskilde, der er underlagt en uafhængig kvalitetssikring i form af revision. Hertil kommer, at regnskabsreguleringen sikrer en vis sammenlignelighed mellem virksomhederne og henover en periode for den enkelte virksomhed. At årsrapporten således kontinuerligt kan forventes i en høj kvalitet, er enestående i forhold til meget andet information om en virksomhed.

Det er et væsentligt resultat af undersøgelsen, at ”almindelig” regnskabsinformation i form af årsrapporten og kvartals- og halvårsrapporter ikke synes at kunne erstattes af andre og måske mere moderne og populære informationskilder.

Du kan hente vores publikation ”Værdien af årsrapporten” her:

www.pwc.dk/aan17003

- Regnskabsbrugerne foretrækker, at forventninger udtrykkes som intervaller eller absolutte tal frem for procentuelle ændringer.

Noterne

- ”Væsentlige regnskabsmæssige skøn” og specifikation af ”Særlige poster” vurderes at være de vigtigste af årsrapportens noter.
- Segmentoplysninger er den note, der er steget mest i anvendelse siden 2011. Anlægsnoten er derimod faldet fra 2011 til 2017.

- Noterne om Finansielle instrumenter, Indkomstskatter, Nedskrivningstest og Virksomhedssammen slutninger vurderes af virksomheder som de mest ressourcekrævende noter at udarbejde.

Virksomhedernes arbejde med udvikling af årsrapporten

- Virksomhederne har haft større fokus på tidsplanen for udarbejdelse af årsrapporten.
- CFO er i højere grad end tidligere involveret i udarbejdelsen af årsrapporten, hvorimod CEO og bestyrelsen er mindre involveret.

- Brugen af eksterne kommunikationsbureauer er ikke øget.

Virksomhedens arbejde med udvikling af noterne

- Virksomhederne har haft fokus på at reducere omfanget af noterne i de senere år.
- Anvendt regnskabspraksis, herunder effekten af nye og kommende regnskabsstandarder, har haft mindst fokus.

Tilfredshed med IFRS

- Brugere er generelt tilfredse med reglerne i IFRS.
- Virksomhedernes tilfredshed med IFRS er øget markant siden 2011.
- Regnskabsaflæggelse efter IFRS vurderes generelt at være bedre end efter årsregnskabsloven.

Modelregnskaber og tjeklister efter årsregnskabsloven og IFRS

Få inspiration til regnskabsaflæggelsen 2017

Uanset om årsrapporten aflægges efter IFRS eller årsregnskabsloven, har vi de relevante regnskabstjeklister og modelregnskaber til dig.

Vi opdaterer i december en lang række tjeklister, som du finder her:

www.pwc.dk/tjeklister

Tjekliste til brug for præsentation efter IFRS

- Disclosure-tjekliste
- Tjekliste med supplerende formelle krav og oplysningskrav til børsnoterede selskaber .

Delårsrapporter efter IFRS

- Tjekliste med krav for aflæggelse af delårsrapporter efter IAS 34
- Supplerende formelle krav og oplysningskrav til delårsrapporter.

Tjekliste til brug for præsentation efter årsregnskabsloven

- Download vores Excel-tjekliste.

Modelregnskaber

- Model for IFRS-årsrapport (modelregnskab)
- ÅRL-modelregnskab.

Øvrige tjeklister for børsnoterede virksomheder

- Vi opdaterer i december flere forskellige tjeklister til brug for børsnoterede virksomheder. Tjeklisterne bliver tilgængelige på vores hjemmeside, som du vil kunne se på linket til venstre.

Vedrørende reglerne for god selskabsledelse henvises til hjemmesiden for Corporate Governance:

www.pwc.dk/aan17006

Regnskabs- konferencerne 2018

Bliv opdateret på alle væsentlige forhold inden for regnskab, selskabsskat, moms og afgifter samt selskabsret

Ved konferencen lancerer vi også Danmarks førende publikation på regnskabsområdet – Regnskabs-håndbogen 2018 – som giver dig et grundigt indblik i reglerne for regnskab, selskabsskat, moms og afgifter samt selskabsret.

Deltag på konferencen og få dit eget eksemplar af Regnskabshåndbogen 2018. Deltagelse er gratis.

Regnskabskonferencerne afholdes over hele landet, hvor PwC's eksperter opdaterer dig med faglige indlæg, og en række lokale erhvervspersoner inspirerer med indlæg om aktuelle emner.

Målgruppen for konferencerne er ansatte i regnskabs- og økonomifunktioner. I tilfælde af overtegning forbeholder vi os ret til at tildele pladser efter målgruppen.

Sted

Hellerup
Hellerup
Aarhus
Aalborg
Aarhus
Herning
Hillerød
Slagelse
Hellerup
Sønderborg
Esbjerg
Trekantområdet
Odense
Hellerup
Hellerup

Dato

11. januar 2018
12. januar 2018
16. januar 2018
16. januar 2018
17. januar 2017
17. januar 2018
18. januar 2018
18. januar 2018
19. januar 2018
23. januar 2018
23. januar 2018
24. januar 2018
24. januar 2018
25. januar 2018
26. januar 2018

Tid

09:00-12:00
09:00-12:00
09:00-12:00
15:00-18:00
09:00-12:00
15:00-18:00
09:00-12:00
15:00-18:00
09:00-12:00
09:00-12:00
15:00-18:00
09:00-12:00
15:00-18:00
09:00-12:00
09:00-12:00

Tilmeld dig her:

www.pwc.dk/rk18 eller
via PwC's app Ekstra værdi

Få ekstra værdi med PwC's app

Med PwC's app Ekstra værdi får du en samlet og personaliseret adgang til PwC's nyheder, udgivelser, kurser og events på din smartphone eller tablet.

Udgivelser

Events

Kurser

Nyheder

Kontakt PwC

Invitation til

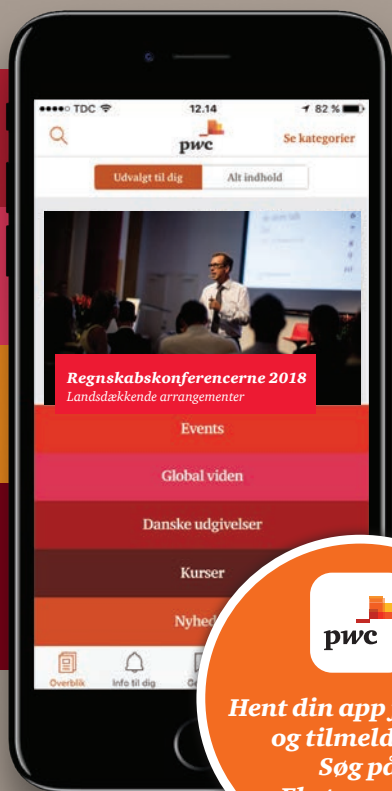
Inspiration. Indsigt. Netværk.

Kom til agendasættende og relationsskabende arrangementer hos PwC. Sammen får vi nye perspektiver, viden og relationer. Tilmeld dig via din app fra PwC - Ekstra værdi. Her får du hele overblikket over vores kommende arrangementer og meget mere.

Du kan hente din app
Ekstra værdi her:

App Store

Google Play

11.-26. jan. 2018 – Landsdækkende arrangementer

Regnskabskonferencerne 2018

Update regnskab, selskabsret, skat, moms // CFO, regnskabsansvarlige

1. mar. 2018 – Hellerup

CEO-konferencen 2018

CEO Survey 2018 // Vækst og forventninger // CEO, bestyrelse

Se datoer i app'en – Landsdækkende arrangementer

Arbejdsgiverkontrol

5. dec. 2017 // 17. jan., 22. mar. og 29. maj 2018 – Hellerup

Berlingske Business Briefing

Morgenmøder // Topledelsens agenda // Ledelse

6. mar. 2018 – Aarhus

Temamøde for erhvervsdrivende fonde

Samarbejde mellem virksomhed og fondsbestyrelse // CEO, bestyrelse

3. maj og 8. maj 2018 – Hellerup og Aarhus

CXO-konferencerne 2018

CXO Survey 2018 // Tendenser // Breakout sessions // CXO, alle direktionsmedlemmer

7. jun. 2018 – Hellerup

C25+ Regnskabspriserne

Kåring // C25 by Numbers // CFO, regnskabsansvarlige

Kontakt en af vores eksperter i Assurance & Accounting Services

Hvis du har behov for yderligere sparring vedrørende konkrete forhold, er du velkommen til at kontakte vores eksperter:

Henrik Steffensen
Partner, Leder
af Assurance &
Accounting Services
E: hns@pwc.dk
D: 3945 3214
M: 2373 2147

Sahra Albrecht
Senior Manager
E: sar@pwc.dk
D: 3945 3462
M: 2494 5633

Lars Engelund
Partner, Faglig
ansvarlig for Audit
& Assurance området
E: len@pwc.dk
D: 3945 9264
M: 2141 6064

Kræn Wagner Petersen
Manager
E: kwt@pwc.dk
D: 5575 8621
M: 3070 0846

Mikala Ingemann Finlov
Manager
E: mio@pwc.dk
D: 3945 9011
M: 2362 0763

Kim Tang Lassen
Partner
E: kil@pwc.dk
D: 3945 3522
M: 2381 0467

Thomas Ryttersgaard
Manager
E: try@pwc.dk
D: 3945 9194
M: 2942 2747

Kasper Elkjær Nielsen
Senior Manager
E: kai@pwc.dk
D: 8932 5588
M: 2321 1328

Jens Pultz Pedersen
Director
E: jep@pwc.dk
D: 3945 9234
M: 2373 2222

Hanna H. Salameh
Consultant
E: hhs@pwc.dk
D: 3945 3310
M: 2172 0190

Jan Fedders
Partner
E: jfe@pwc.dk
D: 3945 9101
M: 2370 6574

Rasmus Risager Eriksen
Manager
E: rre@pwc.dk
D: 3945 9295
M: 3052 2352

Jakob Kirkeby Andersen
Senior Manager
E: jya@pwc.dk
D: 5575 8627
M: 2093 6967

Mogens Pedersen
Senior Manager
E: mzp@pwc.dk
D: 3945 9700
M: 3068 7629

Allan Knudsen
Partner
E: alk@pwc.dk
D: 3945 9255
M: 2141 6353

Martin Kristensen
Senior Manager
E: mks@pwc.dk
D: 3945 3683
M: 5120 6478

Karina Nielsen
Manager
E: kns@pwc.dk
D: 7921 2709
M: 4021 8365

Kenneth Poulsen
Senior Associate
E: knp@pwc.dk
D: 3945 3389
M: 2054 8548

Frederik Bo Rementorp
Manager
E: fbm@pwc.dk
D: 3945 3010
M: 2441 3111

